

Dijital Yerliler ve Dijital Gmenler: Akademisyenlerin Dijitalleşme Sürecindeki İletişim Farklılıkları Üzerine Bir Araştırma

Emine SIRMALI KAYACAN¹ ve Meryem ALTINTAŞ²

Öz

Dijital teknolojilerin hızlı gelişimi, bireyler arasındaki iletişim biçimlerini önemli ölçüde değiştirmiştir. "Dijital Yerliler" ve "Dijital Gmenler" kavramları, farklı kuşakların teknolojiyle olan ilişkisini ve iletişim tarzlarını açıklamak için kullanılmıştır. Bu makalede, akademik ortamdaki dijital yerliler ve dijital gmenler arasındaki iletişim farklılıkları ele alınarak, bu farklılıkların nedenleri ve sonuçları incelenmiştir. Çalışmada, dijital yerli ve dijital gmen akademisyenlerin, dijitalleşme sürecindeki iletişim farklılıklarını ortaya koyabilmek amaçlanmıştır. Çalışmada, dijital yerliler ve dijital gmenlerin akademik ortamdaki iletişim pratiklerini belirleyebilmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan derinlemesine görüşme tekniğı uygulanmıştır. Bu kapsamda Türkiye'deki vakıf ve devlet üniversitelerinde görev yapan 12 dijital yerli ve 12 dijital gmen olmak üzere toplamda 24 akademisyenle görüşülmüştür. Katılımcılara 15 yarı yapılandırılmış görüşme sorusu e-posta ve WhatsApp uygulaması üzerinden iletilmiştir. Çalışma, dijital yerli ve dijital gmen akademisyenler arasında akademik iletişimde belirgin farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Farklılıklar belli düzeyde yaş temelli olmakla birlikte; çoğunlukla bireysel çaba, öğrenme isteğı ve teknolojiye adaptasyon düzeyiyle ilişkilidir. Her iki grubun da güçlü ve zayıf yönlerinin bulunduğu, bu farkların çatışma yerine karşılıklı tamamlayıcılığa dönüştürülerek akademik verimliliğın artırılabilceğı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, Gazetecilik, Dijital Medya, Dijital Yerli, Dijital Gmen

Digital Natives and Digital Immigrants: A Study on Communication Differences of Academicians in the Digitalization Process

Abstract

The rapid development of digital technologies has significantly changed the ways in which individuals communicate. The concepts of "digital natives" and "digital immigrants" have been used to explain the relationship between different generations and technology, as well as their communication styles. This article examines the communication differences between digital natives and digital immigrants in an academic environment, exploring the causes and consequences of these differences. The study aims to reveal the communication differences between digital native and digital immigrant academics in the digitalization process. In order to determine the communication practices of digital natives and digital immigrants in the academic environment, in-depth interview technique, one of the qualitative research methods, was applied. Within this scope, a total of 24 academics, including 12 digital natives and 12 digital immigrants working at foundation and state universities in Turkey, were interviewed. Fifteen semi-structured interview questions were sent to the participants via email and WhatsApp. The study reveals significant differences in academic communication between digital native and digital immigrant academics. While these differences are partly age-based, they are primarily related to individual effort, willingness to learn, and level of adaptation to technology. The study concluded that both groups have strengths and weaknesses, and that these differences can be transformed from sources of conflict into complementary strengths, thereby enhancing academic productivity.

Keywords: Communications, Journalism, Digital Media, Digital Native, Digital Immigrant

Atıf İçin / Please Cite As:

Sırmalı Kayacan, E. ve Altıntaş, M. (2026). Dijital yerliler ve dijital gmenler: Akademisyenlerin dijitalleşme sürecindeki iletişim farklılıkları üzerine bir araştırma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15 (1), 75-95. doi:10.33206/mjss.1712745

Geliş Tarihi / Received Date: 03.06.2025

Kabul Tarihi / Accepted Date: 29.12.2025

¹ Dr. Öğr. Üyesi - Fenerbahçe Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim Bölümü, emine.kayacan@fbu.edu.tr,

 ORCID: 0000-0001-5638-9383

² Dr. Öğr. Üyesi - Dicle Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, meryem_tolan@hotmail.com,

 ORCID: 0000-0003-1896-3393

Giriş

Dijital çağ, bireylerin iletişim kurma biçimlerinde köklü değişimlere yol açmıştır. Bu değişimler, özellikle farklı yaş gruplarının teknolojiyle olan etkileşiminde belirginleşmektedir. Prensky (2001) dijital yerlileri, dijital teknolojilerle doğrudan büyüyen ve teknolojiye doğal bir şekilde adapte olan bireyler olarak tanımlarken, dijital göçmenleri teknolojik gelişmelere sonradan adapte olmaya çalışan bireyler olarak sınıflandırmaktadır. Bu farklılıklar, iş yaşamı, eğitim ve sosyal hayat gibi birçok alanda iletişim farklılıklarına neden olmaktadır (Palfrey ve Gasser, 2008).

Dijital göçmenler ve dijital yerliler kavramları Amerikalı yazar ve eğitimci Marc Prensky tarafından ortaya atılmıştır. Prensky (2001), dijital teknoloji döneminde doğan ve dolayısıyla bilgisayarlara, internete, akıllı telefonları kullanabilen nesli dijital yerli olarak tanımlarken dijital teknolojiler ortaya çıkmadan önce doğan ve teknolojiyle sonradan tanışan kişileri ise dijital göçmen olarak ifade etmektedir. Prensky (2004), ABD’li öğrencilere yönelik yapılan çalışmada, bugün öğrencilerin teknolojiyi farklı şekilde kullanmakla kalmayıp aynı zamanda teknolojiyle birlikte günlük yaşamlarına yönelik farklı yaklaşıtlarının belirlendiğini ifade etmiştir. Karabulut (2015), dijital yerlileri 1980 sonrasında doğan, teknolojiyi gündelik hayatın gereklilerinden biri olarak gören ve günlük işlerini yeni teknolojiler aracılığıyla yapan 21. yüzyıl çocukları olarak anlatmıştır. Karabulut, dijital göçmenlerin teknolojiyi sadece bilgiye erişme amaçlı değil aynı zamanda eğlence, sohbet etme ve video oyun gibi nedenlerden dolayı da kullandıklarını belirtmiştir. Kalsın (2018), dijital göçmenleri, yeni iletişim teknolojilerinin kullanıldığı ortamlara uyum sağlamaya çalışan ve kendisini teknolojinin gelişimi ile yeni bir süreç içerisinde bulan kuşak olarak tanımlarken dijital yerlileri ise dijital medya araçlarını kullanarak yetişen ve bilgiyi dijital göçmenlerden farklı olarak işleyen nesil olarak açıklamıştır.

Bilgiye hızlı bir şekilde ulaşmak, metin yerine grafiği tercih etmek, ciddi çalışmalar yerine oyunları tercih etmek, bilişsel yapılarının paralel olması, keşfederek öğrenmeyi gerçekleştirmek ve aynı anda birçok işi yapmak gibi unsurlar, dijital yerlilerin özellikleri olarak belirtilmiştir (Bilgiç vd., 2011):

Dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki temel farklılıklar şunlardır:

İletişim Biçimi ve Dil Kullanımı

Dijital yerliler, hızlı, kısa ve görsel odaklı iletişim kurmayı tercih ederken (Tapscott, 2009), dijital göçmenler geleneksel yazılı ve sözlü iletişim yöntemlerine daha yatkındır. Örneğin, dijital yerliler emoji, GIF ve kısaltmalarla iletişim kurarken, dijital göçmenler tam cümleler ve resmi dil kullanımını tercih etmektedir (Bennett, Maton ve Kervin, 2008).

Teknoloji Kullanımı ve Algısı

Dijital yerliler, çoklu görev (multitasking) yapabilme yetenekleriyle dikkat çekerken, dijital göçmenler genellikle tek bir işe odaklanmayı tercih ederler (Prensky, 2001). Ayrıca, dijital yerliler yeni teknolojileri hızla benimseyip günlük yaşamlarına entegre ederken, dijital göçmenler bu süreçte daha fazla zorlanmaktadır (Selwyn, 2009).

Eğitim ve Öğrenme Alışkanlıkları

Dijital yerliler, çevrimiçi kaynaklardan bilgiye hızla ulaşmayı ve etkileşimli öğrenme yöntemlerini benimsemeyi tercih ederlerken, dijital göçmenler geleneksel öğretim yöntemlerine daha yatkındır (Oblinger ve Oblinger, 2005). Bu durum, özellikle eğitim kurumlarında öğretmen-öğrenci etkileşimlerinde farklılık yaratmaktadır.

Sosyal Medya ve Dijital Etkileşim

Dijital yerliler, sosyal medyayı aktif olarak kullanarak çevrimiçi kimliklerini oluştururken, dijital göçmenler bu platformları daha sınırlı ve temkinli bir şekilde kullanmaktadır (Boyd, 2014). Dijital yerliler, bilgi paylaşımı ve sosyalleşme açısından sosyal medya platformlarını daha yoğun kullanırken, dijital göçmenler yüz yüze iletişimi tercih etmektedir.

Dijital çağ, eğitimde hem eğitici hem de öğrenci açısından birçok yeniliği de beraberinde getirmiştir. Öğrenme biçimlerinde yaşanan değişimde artık öğrenciler, bilgiye sadece okulda ve öğretmen aracılığıyla ulaşmamakta aynı zamanda özellikle internetle birlikte bilgiye her yerde ve hızlı bir şekilde ulaşmaktadır. Dolayısıyla dijital araçlar, dijital yerlilere istedikleri her an öğrenebilecekleri bir imkân sunmaktadır (Kivunja, 2014). Avustralya’da üniversiteye yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerine teknoloji araçlarına

erişim, kullanım ve tercihler bakımından yapılan araştırmada, birinci sınıf öğrencilerinin çoğunlukla teknoloji bilgisine sahip oldukları tespit edilmiştir. Yükseköğretim kurumlarında öğrencilerin teknolojik deneyimlerinin anlaşılması gerekmektedir. Öğrencilerin teknoloji deneyimlerine ilişkin veri toplanması, öğrencilerin eğitim deneyimlerini iyileştirmede ve kurumsal kaynakların daha etkili kullanılmasına katkı sağlayacaktır (Kennedy vd., 2008). Dijital göçmenlerin, dijital yerlilere daha iyi ve verimli bir eğitim sunabilmek amacıyla dijital becerilere sahip olması gerekmektedir.

Tombul (2020, 148), dijital yerlilerin olabildiğince pragmatik yaklaşım içinde olduğunu yani gençlerin teknolojiyi özellikle de sosyal medyayı ihtiyaçlarına göre kullandığını ifade etmiştir. Tombul, gençlerin bu platformları mesaj atmak, içerik paylaşmak, hikâye ya da gönderi üretmek gibi nedenlerle kullandığını ve gençlerin burayı daha çok kullanıyor olmasının genellikle bir kimlik inşası ve akranlarıyla iletişimin bir gereği olduğunu belirterek böylelikle pragmatik bir kullanımın söz konusu olduğunu söylemiştir.

Dijital göçmenlerin, eğitimde dijital teknolojiyi kullanamaması birçok probleme yol açmaktadır. Çukurbaşı ve İşman (2014), dijital sürecin üniversitelerde ne tür değişimlere neden olduğuna ve bu değişimle birlikte ne tür sorunların ortaya çıktığına dikkat çekmişlerdir. Bu süreçte dijital yerli öğrenciler ile dijital göçmen akademik personeller arasında eğitim-öğretim faaliyetleri bakımından birtakım sorunların yaşandığını belirten Çukurbaşı ve İşman, akademik personelin teknoloji kullanımı bakımından yeterli olmamasının öğrencilerin bu derslerde sıkılarak verim alamamasına neden olabileceğini ifade etmişlerdir. Prensky (2001), dijital göçmenler ve dijital yerliler arasında yaşanan bu sorunların giderilmesi için, eğitimcilerin dijital çağın dilini öğrenmeleri gerektiğini vurgulamıştır. Prensky, bu şekilde eğitimcilerin başarısının artacağını ifade ederek eğitimde dijital çağa eğitimciler bakımından uyumun ne kadar önemli olduğuna dikkat çekmiştir.

Bu çalışmada dijitalleşme sürecinde, dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki iletişim farklılıklarını belirleyebilmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda dijital yerliler ve dijital göçmenlerin akademik ortamdaki iletişim pratiklerinin ne olduğunu ve kuşaklar arası iletişim dinamiklerinin eğitim ortamında yürütülen faaliyetleri nasıl etkilediğini ortaya koyabilmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan derinlemesine görüşme tekniğinin kullanılması uygun görülmüştür. Çalışmada Türkiye'deki vakıf ve devlet üniversitelerinde görev yapan toplamda 24 akademisyene ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında hazırlanmış olan görüşme formu çerçevesinde dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenlerle görüşülerek önemli bulgular elde edilmiştir.

Dijital dönüşüm sürecinde akademisyenlerin teknolojiye adaptasyonu farklı şekillerde ve hızlarda olmaktadır. Bu çalışmanın akademik dünyada, dijitalleşme sürecinde dijital yerli ve dijital akademisyenler arasındaki farklılıkları ortaya koymak bakımından önemli olduğu ve alana önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatür Taraması

Prensky'nin (2001) ortaya attığı dijital göçmenler ve dijital yerliler kavramlarından yola çıkarak yapılan bazı çalışmalar bulunmaktadır.

Yapılan çalışmaların bazılarının eğitime ve öğretmenlere yönelik olduğu tespit edilmiştir. Örneğin Çukurbaşı ve İşman (2014) çalışmalarında, Bartın Üniversitesi örneğinde, öğretmen adaylarının dijital yerli özellikleri incelenmiştir. Öğretmen adaylarına yönelik yapılan çalışmanın sonucunda, adayların %58'inin dijital yerli özelliklerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada dikkat çeken bulgulardan biri de öğretmen adayların ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerinin, öğretmen adaylarının dijital yerli özelliklerinin farklılaşmasında etkili olduğu düşüncesidir. Yılmaz ve Eyupoğlu'nun 2018 yılında yapmış oldukları çalışmada, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin tutumları, dijital yerli olma durumu ve teknoloji kabulü arasındaki ilişkiler ele alınmıştır. Çalışmada öğretmenlerin dijital yerli olma durumlarının yaşa ve günlük ortalama internet kullanım süresine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Dilek Aydemir 2023 yılında yapmış olduğu çalışmasında, dijital göçmen öğretmenleri, dijital yerli öğrencileri ve pandemi döneminde grafik tasarımı alanındaki temassız eğitim problemlerini ele almıştır. Uslu (2024), çalışmasında Türkçe öğretmeni adaylarının dijital göçmen, dijital yerli ve dijital melez kavramlarına ilişkin metaforik algılarını analiz etmiştir.

Dijital göçmenler ve dijital yerliler kavramlarının dijital reklamcılık çerçevesinde de ele alındığı görülmektedir. Yapılan literatür taramasında Gülten Adalı Aydın'nın (2023), dijital göçmenler ve dijital yerliler arasında dijital reklamlara yönelik tutumlarını incelediği belirlenmiştir. Çalışmada katılımcıların dijital reklamlara yönelik olumlu tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dijital göçmenler ve dijital yerlilere ilişkin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının incelendiği çalışmalar bulunmaktadır. Özhavzalı ve Yaprak (2019), çalışmalarında Kırıkkale üniversitesi örneğinde dijital yerlilerin Instagram kullanım alışkanlıklarını araştırmışlardır. Çalışma kapsamında ulaşılan bulgulardan biri dijital yerlilerin, Instagram’da kendileri ile aynı uzmanlık alanına sahip kişileri takip etme davranışı sergilemesidir. Sarı ve Yüksel (2023), “Dijital Yerli ve Dijital Göçmen” Aile Bireylerinin Sosyal Medya Kullanım Farkları adlı çalışmalarında hem gençlerin hem de yetişkinlerin dijital iletişim araçlarını kullanma alışkanlıklarını ve iletişim yöntemlerini incelemişlerdir. Çalışmada gençlerin yetişkinlere kıyasla sosyal medyayı daha fazla kullandığı ve kişilik oluşumu durumunda ise gençlerin sosyal medyada daha kararsız bir tutum takındığı belirlenmiştir. Çetin ve Özgiden “Dijital Kültür Sürecinde Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Twitter Kullanım Davranışları Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmalarında konuyla ilgili bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Anket tekniğinin uygulanarak ulaşıldığı verilere göre dijital yerliler ve dijital göçmenlerin Twitter kullanım sıklığı, aracı ve hesap sayısı benzerlik göstermektedir. Küçükşen vd., (2023), “Dijital Yerli(Ler) Yönetici Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyleri” başlıklı çalışmalarıyla, yönetici adaylarının dijital yerliler bakımından sosyal medya bağımlılık durumları belirlenmiştir. Çalışmada sosyal medyanın çok fazla kullanılması, özellikle yaşamsal faaliyetler alanlarında birtakım sorunlara neden olabileceği ifade edilmiştir. Necmi Eşgi’nin, 2013 yılında yayınlamış olduğu “Dijital Yerli Çocukların ve Dijital Göçmen Ebeveynlerinin İnternet Bağımlılığına İlişkin Algılarının Karşılaştırılması” adlı çalışma, konuyla ilgili yapılmış olan önemli araştırmalardan biridir. Çalışmada Eşgi, dijital göçmenler ve dijital yerliler kavramlarını çocuklar ve ebeveynlerin internet bağımlılığına ilişkin algılar çerçevesinde incelemiştir. İnternet Bağımlılık Testi ve Aile Çocuk İnternet Bağımlılık testi ölçekleri kullanılarak toplamda 2866 kişiye ulaşılmıştır. Çalışmada dikkat çeken husus ise, dijital göçmen ebeveynlerin çoğunun, dijital yerli çocuklarını internet kullanımı noktasında problemleri olan bireyler olarak algıladıkları sonucudur.

Kişisel veri güvenliği, dijital çağla birlikte ortaya çıkan en önemli problemlerden bir tanesidir. Konuyla ilgili olarak Rukiye Civan Kemiksiz’in (2022) “Büyük Veri Çağında Kişisel Veri Güvenliği Üzerine Bir Alan Araştırması: Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Güvenlik Algıları” adlı çalışması bulunmaktadır. Çalışmada dijital yerliler ve dijital göçmenlerin kişisel veri güvenliği hususunda yaklaşımlarının konuları ele alma biçimleri nedeniyle farklı olduğu belirtilmiştir. Çalışmada hem dijital yerlilerin hem de dijital göçmenlerin kişisel veri güvenliği noktasında endişeli oldukları tespit edilmiştir.

Çalışmanın Amacı

Çalışma, hızlı bir şekilde dijitalleşen dünyada, yüksek eğitim düzeyine sahip akademilerde görev yapan dijital yerliler ile dijital göçmenler arasındaki iletişim pratiklerini derinlemesine inceleyerek dijitalleşme sürecinin bu kuşaklar arasındaki etkileşime nasıl yansıdığını açıklamayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda araştırma içeriği dört temel soru etrafında şekillenmektedir.

1. Dijital yerliler ve dijital göçmenlerin akademik ortamda iletişim pratikleri nedir? Akademik iletişimde hangi araç, platform ve stratejileri tercih etmektedir?
2. Bu tercihler, bilgiye erişim, bilgiyi paylaşım ve iş birliği süreçlerinde ne tür avantaj ve dezavantajlar doğurmaktadır?
3. Kuşaklar arası iletişim dinamikleri, araştırma-öğretim faaliyetlerinin verimliliğini ve kalitesini nasıl etkilemektedir?
4. Akademik kurumlar, dijital dönüşüm politikalarını şekillendirirken her iki grubun güçlü yönlerini nasıl bütünleştirebilir?

Çalışma; farklı kuşakların teknolojiyi benimseme hızları, bilgi doğrulama yaklaşımları ve resmî - gayriresmî iletişim kanallarına ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi ortaya koyarak, akademik iş birliğini geliştirmeye yönelik somut öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın Kapsamı

Araştırma, Türkiye’nin farklı bölge ve şehirlerindeki vakıf ve devlet üniversitelerinde görev yapan çeşitli disiplinlerdeki 24 akademisyen (12 dijital yerli, 12 dijital göçmen) ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen nitel verilere dayanmaktadır. Çalışmanın kapsamı aşağıdaki konu başlıklarını içermektedir:

- İletişim Pratikleri ve İletişimde Kullanılan Dijital Araçlar
- Bilgiye Erişim Yöntemleri ve Bilgiyi Paylaşım Stratejileri

- Ders Materyali Hazırlama Yaklaşımları
- Öğrenim ve Öğretim Süreçlerinde Kullanılan Dijital Araçlar
- Kuşaklar Arası Algı ve Uyum Sorunları

Bu kapsam çerçevesinde araştırma, dijital yerlilerin hız ve esneklik avantajları ile dijital göçmenlerin derinlik ve analitik düşünme yetkinliklerini karşılaştırmalı olarak analiz ederek, akademik kurumların dijital dönüşüm stratejilerini kuşaklar arası sinerji temelinde yeniden tasarlamalarına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Yöntem

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan derinlemesine görüşme (mülakat) tekniği, araştırılan konunun tüm boyutlarını ele alan, detaylı cevapların elde edilmesi için genellikle açık uçlu soruların tercih edildiği, görüşme yapılan kişinin duygu, bilgi, tecrübe ve gözlemlerini (Tekin, 2006) elde etmeye yönelik olarak yüz yüze, çevrimiçi, telefon veya e-posta yoluyla yapılan bir veri toplama tekniğidir.

Çalışma, akademik ortamdaki dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki iletişim farklılıklarını dijitalleşme süreci özelinde incelemeyi ve bu farklılıkların akademik özelliklerini ortaya koymayı amaçladığından çalışmada, derinlemesine görüşme (in-depth interview) tekniği tercih edilerek hazırlanmış, katılımcıların bireysel deneyimlerini ayrıntılı bir şekilde ifade etmelerine olanak sağlayan 15 yarı yapılandırılmış görüşme sorusu e-posta ve whatsapp uygulaması üzerinden katılımcılarla paylaşılmıştır.

Evren - Örneklem

Çalışmanın evrenini üniversiteler, örneklemini ise akademisyenler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Çalışma ve Yayın Etiği Yönergesi uyarınca çalışma öncesi gerekli olan etik kurul raporu (Evrak Tarih ve Sayısı: 27/03/2025-898602) alınmış ve görüşme yapılacak her bir gönüllü katılımcıya görüşme öncesi iletilmiştir.

Katılımcılar yaş, akademik ünvan ve disiplin açısından çeşitlilik gösterecek şekilde amaçlı rasgele örnekleme yöntemiyle araştırmanın kapsamı, amacı ve veri doygunluğu göz önünde bulundurularak seçilmiştir. Türkiye'nin farklı bölge ve şehirlerindeki vakıf ve devlet üniversitelerinde görev yapan 24 akademisyen (12 dijital göçmen + 12 dijital yerli) ile görüşülmüş ve araştırma soruları katılımcılara e-posta ve whatsapp yoluyla gönderilmiş, cevaplar aynı dijital kanallar üzerinden yazılı olarak geri toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşme sonrası elde edilen veriler hem nitel analiz yöntemleri (tematik analiz, açık kodlama, eksenel kodlama) çerçevesinde hem de karşılaştırmalı bir yaklaşımla (dijital yerliler & dijital göçmenler) incelenmiştir.

Bulgular

Dijital devrimle birlikte toplumda belirginleşen kuşak farklılıkları, iletişim biçimlerinden bilgiye erişim stratejilerine kadar pek çok alanda yeni kategorizasyonları gündeme getirmektedir. Bu ayrımlardan en yaygın olanı “dijital yerliler” ve “dijital göçmenler” kavramıdır. Marc Prensky'nin (2001) ortaya attığı bu kavram çiftinde dijital yerliler, doğuştan dijital teknolojilerle iç içe büyüyen, çevrim-içi ortamları sezgisel olarak kullanan ve hızlı, çoklu görev yapmaya dayalı bir bilişsel beceriye sahip bireyleri tanımlar. Buna karşılık dijital göçmenler, analog dünyada yetişmiş, dijital araçları sonradan edinmiş ve teknolojiyi çoğunlukla amaç odaklı, temkinli ve aşamalı bir öğrenme süreciyle içselleştiren kuşakları ifade etmektedir. Bu ikilik, yalnızca yaş farkına indirgenemeyecek kadar karmaşık olup akademik üretimden örgütsel iletişime, pedagojiden veri yönetimine kadar geniş bir alanda etkileşimin doğasını şekillendirmektedir. Dolayısıyla kurumların dijital dönüşüm stratejilerini, her iki grubun tamamlayıcı güçlü yanlarını bir araya getirecek biçimde tasarlamaları kritik bir gereklilik hâline gelmektedir.

Türkiye'nin farklı bölge ve şehirlerinde bulunan vakıf ve devlet üniversitelerindeki farklı fakültelerde ders veren dijital yerli ve dijital göçmen konumundaki akademisyenlerin dijitalleşme sürecinde akademik ortamdaki iletişim farklılıklarını ölçmek üzere yapılan çalışmada 24 katılımcı ile görüşülmüştür. Katılımcılar 12 dijital yerli, 12 dijital göçmen olacak şekilde amaçlı rasgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Dijital yerli

katılımcıların yaş aralığı 27 - 43, dijital göçmenlerin yaş aralığı 46 - 60'dır. Araştırmadaki cinsiyet dağılımı; dijital yerlilerde 6 erkek, 6 bayan, dijital göçmenlerde 6 erkek, 6 bayan şeklindedir.

Tablo 1. Katılımcı Profili

Katılımcı Türü	Sayı	Yaş Aralığı	Kadın	Erkek
Dijital Yerli	12	27 - 43	6	6
Dijital Göçmen	12	46 - 60	6	6

Tablo 2'de katılımcıların ünvanlara göre dağılımı gösterilmektedir. Dijital yerli katılımcıların akademik ünvanları doçent, doktor öğretim üyesi ve araştırma görevlisi şeklindeyken dijital göçmen katılımcıların ünvanları profesör, doçent, doktor öğretim üyesi ve öğretim görevlisinden oluşmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Ünvanlara Göre Dağılımı

Ünvan	Dijital Yerli	Dijital Göçmen
Prof. Dr.	0	4
Doç. Dr.	3	2
Dr. Öğretim Üyesi	5	5
Arş. Gör. / Arş. Gör. Dr.	4	0
Öğr. Gör. Dr.	0	1

Araştırmanın nesnellığı bakımından katılımcı profili belirlenirken her ünvan grubundan en az bir kişinin bulunmasına, dijital yerli ve dijital göçmen grubundan aynı sayıda katılımcı ile görüşülmesine ve cinsiyet dağılımının eşit olmasına dikkat edilmiştir. 1980 sonrası doğanlar dijital yerli (Karabulut, 2015) olarak kabul edildiklerinden Tablo 2'de profesör ünvanında bir dijital yerlinin bulunmaması yaş faktörü sebebiyle olağandır. Analiz, görüşmeler sırasında sorulan 15 soru etrafında yapılandırılmıştır.

Çalışmaya, Türkiye'nin farklı bölge ve şehirlerinde bulunan vakıf ve devlet üniversitelerindeki farklı fakültelerde eğitim veren akademisyenler katılmıştır. Akademisyenlerin çalıştıkları alan itibarıyla görev yaptıkları fakülteler alfabetik sırayla; Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Hukuk Fakültesi, İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, İletişim Fakültesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi şeklindedir. Çalışmada, akademisyenlerin dijitalleşme sürecindeki iletişim pratikleri inceleneceğinden fikir çeşitliliğine önem verilmiş ve örneklem belirlenirken mümkün olduğunca farklı disiplinlerde çalışan dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenin çalışmada yer almasına özen gösterilmiştir. Örneklem dahil edilen söz konusu disiplinler Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Çalışmaya Dahil Olan Akademisyenlerin Bağlı Oldukları Fakülteler

Çalışmaya Katılan Akademisyenlerin Bağlı Oldukları Fakülteler
Edebiyat Fakültesi
Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Fakültesi
Hukuk Fakültesi
İktisadî ve İdarî Bilimler Fakültesi
İlahiyat Fakültesi
İletişim Fakültesi
Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi

Dijital göçmen ve dijital yerlilerden oluşan katılımcı grubunun dijitalleşme sürecinde akademik ortamdaki iletişim tarzları, tercih ettikleri iletişim yöntemleri, bilgiye erişme ve öğrenme kanalları, öğretim süreçlerinde kullandıkları dijital uygulamalar, akademik çalışmalarda ve ders içeriklerinin planlanmasında dijital araçlardan faydalanma sıklığı, iletişim çatışmaları, çatışmaları çözme stratejileri, dijital dönüşüm sürecinde hangi grubun beklentilerinin önceliklendirilmesi gerektiği, gruplar arasındaki avantaj ve dezavantajların belirlenmesi konularına yönelik sorular yöneltilmiştir.

Dijital göçmen ve yerlilerin akademik ortamda iletişim kurma biçimlerine yönelik temel farklılıkların incelendiği Tablo 4'de her iki gruba özgü avantaj ve dezavantajlar görülmektedir. Katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda oluşturulan tabloya göre çalışmaya dahil olan dijital yerliler günlük iletişimlerinde zamandan tasarruf etmek amacıyla hızlı, kısa, anlık iletişim kurabilecekleri dijital uygulamaları tercih etmekte, kendilerini ifade etmek için genel olarak emoji, çıkartma, avatar, gif gibi görsel ağırlıklı ifade biçimlerine yönelmekte, yeni çıkan uygulamaları hemen deneyerek bunları günlük hayatlarına kolaylıkla dahil etmekte, aynı anda birden fazla işe odaklanabilmektedir. Bu özellikler dijital yerlilerde avantaj olarak görülürken bunların tam tersi özelliklere sahip olan dijital göçmenlerin günlük iletişimlerinde çoğunlukla

yüz yüze iletişimi tercih etmeleri, dijital uygulamaları kullanmak durumunda kaldıklarında kendilerini ifade ederken uzun ve detaylı metinlere yer vermeleri, yeni çıkan uygulamalara karşı mesafeli davranarak eski alışkanlıklarını terk etmek istememeleri, dijital uygulamaları kullanma ve adapte olma konusunda sıkıntı yaşamaları, aynı anda birden fazla işi yapamamaları dezavantaj olarak tespit edilmiştir.

Diğer yandan dijital yerlilerin dijital göçmenlere kıyasla günlük iletişimde yüz yüze iletişim kurmaktan kaçınmaları onların çekingen ve içe dönük bir yapıya sahip bireyler olarak algılanmalarına, iletişim kurarken anlık yazışmayı tercih etmeleri, kullandıkları rahat üslup tarzı, kısaltma ve emoji kullanımı, dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat edilmemesi, neden-sonuç ilişkisinin sağlıklı bir biçimde kurulamaması, yazılanı ve konuşulanı algılamakta güçlük çekilmesi, bilgiye hızlı fakat yüzeysel bir şekilde erişilmesi dezavantaj olarak nitelendirilmektedir. Dijital göçmenlerde avantaj olarak görülen detaylı ifade tarzı, bazı dijital yerlilere göre dezavantaj olarak algılanmaktadır. Dijital göçmenlerin iş akış ve süreç yönetimlerinde e-postayı tercih ederek uzun ve teferruatlı metinler yazması kimi dijital yerli akademisyenler tarafından zaman kaybı olarak görülmekte ve bu durumun bilgi akışında kopukluğa, zaman zaman da yanlış anlaşılmalara sebep olduğuna vurgu yapılmaktadır. Bazı dijital göçmen akademisyenler, yüz yüze kurulmayan iletişimlerde yanlış anlaşılma başta olmak üzere birçok sıkıntı yaşandığını ve whatsapp gibi mesajlaşma uygulamaları üzerinden zamansız gelen mesajlarda kullanılan informel dilin rahatsız edici olduğunu dile getirmektedir.

Tablo 4. Akademik Ortamdaki Dijital Göçmenler ve Dijital Yerlilerin İletişim Kurma Biçimlerine Yönelik Temel Farklılıklar

Dijital Yerliler	Dijital Göçmenler
Avantajlar	Dezavantajlar
dijital iletişim kanallarının yaygın (whatsapp, slack, zoom) kullanımı	geleneksel iletişim yöntemlerinin (e-posta, telefon, yüz yüze görüşme) tercih edilmesi
hızlı, kısa, anlık iletişim kanallarının kullanımı	uzun ve detaylı metin yazımı, mümkünse yüz yüze iletişim
dijital araçlar üzerinden görsel ağırlıklı iletişim (emoji, GIF, avatar, caps vs. kullanımı)	dijital araçlar üzerinden metin ağırlıklı iletişim
yeniliğe açıklık	yeniliğe kapalılık, eskiye bağlılık, alışkanlıklardan vazgeçememe
yeni uygulamalara kolay adaptasyon	dijital uygulamaları kullanma güçlüğü
aynı anda birden fazla iş yapabilme yetisi	bir işi bitirip diğerine geçme
Dezavantajlar	Avantajlar
içe dönük iletişim, kendini rahat ifade edememe	dışa dönük ve rahat bir iletişim
resmiyetten uzak bir üslup tarzı	resmî bir üslup tarzı
kısaltma ve emoji kullanımı	detaylı ifade tarzı
dil bilgisi ve yazım kuralı ihlali	dil bilgisi ve yazım kurallarına dikkat etme
anamlı metin üretmede zorlanma, görsel hafıza zayıflığı, neden-sonuç ilişkisi kuramama, yazılanı ve konuşulanı anlamakta güçlük çekme	uzun metin yazma, neden-sonuç ilişkisi kurma, yazılanı ve konuşulanı rahatça anlayabilme ve ifade edebilme
bilgiye hızlı fakat yüzeysel erişim	yavaş fakat derinlemesine araştırma

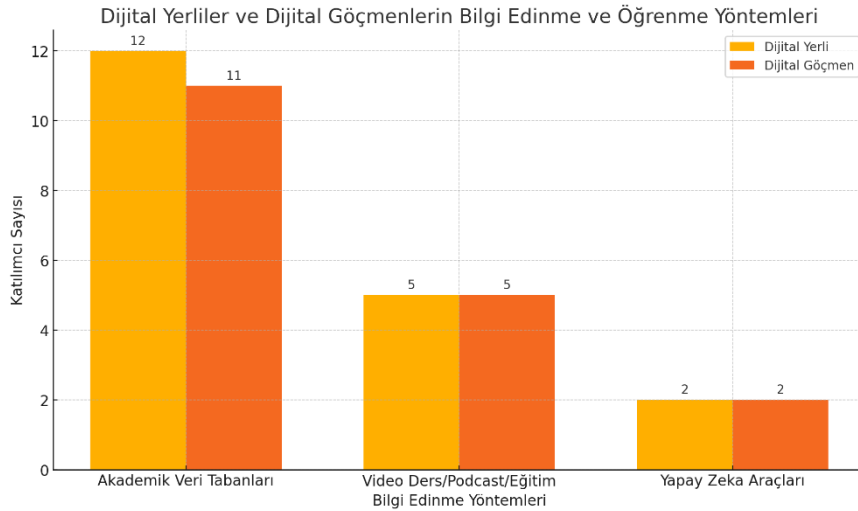
Katılımcılar, akademi içerisindeki dijital göçmenlerin farklı iş sektöründeki veya toplumdaki dijital göçmenlere göre eğitim seviyesi ve akademide bireyin kendini sürekli olarak geliştirme ihtiyacından sebep teknolojiye adaptasyon konusunda büyük bir sıkıntı yaşamadıklarını, aksine bu teknolojik açığı kapatmak için büyük özen gösterdiklerini ifade etmektedir. Bazı dijital yerli katılımcılar, doğum yılı itibariyle dijital yerli olarak anıldıklarını fakat özellikle yapay zekâ konusunda öğrencilerden veya sosyal çevreden kullanım pratikleri ile ilgili destek aldıklarını belirtmektedir.

Katılımcılardan bazıları dijital göçmenler ve dijital yerlilerin akademik ortamda iletişim kurma biçimlerini “meslektaşlar arası iletişim”, “akademisyen-idareci arasındaki iletişim” ve “akademisyen-öğrenci arasındaki iletişim” şeklinde üç gruba ayırmış ve dijitalleşme sürecinde akademisyenlerin iletişim ortamlarındaki temel farklılıklarının akademik ortama yansımaları bu şekilde değerlendirmiştir. Değerlendirmeye göre katılımcılar, akademide meslektaşlar arasındaki iletişimde dijital yerlilerin ve dijital göçmenlerin teknolojik yeterlilik konusunda sıklıkla mukayese edildiğini, bunun da meslektaşlar arasında bir rekabete dönüştüğünü ifade etmektedir. Diğer yandan akademik yazın alanında dergi editörlükleri ve hakemlik süreçlerinde kimi dijital göçmen akademisyenlerin teknolojiyle ilişkili birtakım konu, içerik ve yöntemleri alana katkısı olmayacağı gerekçesiyle reddedebileceği, bu durumda da akademik yazın alanına yapılabilecek katkıdan uzaklaştığı dile getirilmektedir. Bazı katılımcılar, teknolojik yeniliklere açık olmayan dekanlık veya idarî birimlerin gelişime ve çağa ayak uydurma isteklerinin zayıf olduğuna dikkat çekerek üniversitede ihtiyaç olan teknolojik aletler, araç-gereç desteği, yazılım ve yapay zekâ programlarının temini, uluslararasılaşma, yabancı dil eğitimleri, veri tabanı abonelikleri ve proje destek girişimi gibi pek çok konuda zayıf kaldığını ifade etmektedir.

Akademik iletişimde ne tür araçların kullanıldığının tespit edilmesine yönelik olarak katılımcılarla yapılan görüşme sonucunda dijital yerlilerin, akademik iletişimde sıklıkla e-postayı kullandıkları tespit edilmiştir. Katılımcılar e-posta aracılığıyla iletişimi daha düzenli yürüttüklerini, e-posta yazışmalarının gerektiğinde arşivlenebilir ve referans olarak kullanılabilir bir kayıt oluşturduğunu düşündüklerinden resmî konularda toplu bilgilendirme, toplu yazışma, dosya ve evrak paylaşımı, ödev alış-verişi ile iletişimin kanıt oluşturması gerektiği durumlarda e-postayı kullandıklarını ifade etmektedir. E-postanın ardından dijital yerlilerin en çok kullandığı bir diğer uygulamanın whatsapp olduğu saptanmıştır. Dijital yerli akademisyenler, anlık mesajlaşma uygulamaları üzerinden oluşturulan akademisyen ve öğrenci gruplarıyla iş-akış süreçlerine ilişkin hızlı bir şekilde iletişim kurarak zamandan tasarruf etmek, duyuru, etkinlik, toplantı gibi bilgi ve dosyaları anında paylaşarak hızlı bir şekilde hareket etmek için whatsapp gibi anlık mesajlaşma uygulamalarını kullandıklarını ifade etmektedir. E-posta ve mesajlaşma uygulamalarını yüz yüze iletişim ve telefonla iletişimin takip ettiği görülmektedir. Dijital yerli akademisyenler, meslektaşları ve öğrencilerle detay gerektiren veya yanlış anlaşılmalara neden olabilecek akademik konularda yüz yüze iletişimi, çok acil veya kısa süreli görüşmelerde telefonu, uzun süreli görüşmelerde ise zoom, teams gibi çevrimiçi görüşme platformlarını tercih ettiklerini belirtmektedir.

Katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda dijital yerliler gibi dijital göçmenlerin de akademik iletişimde en sık kullandıkları iletişim aracının e-posta olduğu tespit edilmiştir. Dijital göçmenler resmî bir iletişim kanalı olması, istenildiği zaman okuma ve cevap yazma rahatlığını sunması bakımından en çok e-postayı, sonrasında yüz yüze görüşme, telefon ve whatsapp gibi anlık mesajlaşma uygulamalarını, kişisel olarak çok sık olmasa da gerektiğinde çevrimiçi (zoom, teams vb.) görüşme uygulamalarını ve son olarak da öğrenci işleri otomasyonu uygulaması ile EBYS duyuru kanallarını tercih ettiklerini ifade etmektedir.

Katılımcıların bilgiye erişme ve bilgiyi öğrenme yöntemlerinin neler olduğunun tespit edilmesine yönelik olarak yapılan görüşmede dijital yerlilerin ve dijital göçmenlerin eşit oranda internetten faydalandıkları tespit edilmiştir. Şekil 1’de de görüldüğü üzere internet ortamını basılı kitaplar ve yapay zekâ araçları takip etmektedir.

Şekil 1. Akademik Ortamdaki Dijital Göçmenler ve Dijital Yerlilerin Bilgiye Erişme ve Bilgiyi Öğrenme Kanalları

Dijital yerliler ve dijital göçmenlerin bilgi edinme ve öğrenme yöntemlerinde ilk başvurdukları aracın internet olduğu görülmektedir. Dijital yerli katılımcılardan 12, dijital göçmen katılımcılardan 11 kişi bilgiye en yaygın şekilde internet üzerindeki akademik veri tabanlarını (Wos, Google Scholar, ResearchGate, Scopus, JSTOR, Artstor, PubMed vs.) kullanarak eriştiklerini, dijital yerli ve dijital göçmen katılımcılardan 5'er kişi internet üzerindeki video derslerden, podcastlerden, çevrim içi eğitimlerden, YouTube videolarından ve interaktif içeriklerden faydalandıklarını ifade etmiştir. Dijital yerli ve dijital göçmen katılımcılardan 2'şer kişi bilgiye erişmek üzere yapay zekâ araçlarını (chatgpt, Grok, Gemini, Deepseek vb.) kullandıklarını belirtmiştir. Bilgi edinme ve öğrenme süreçlerinde dijital platformları ve yapay zekâ araçlarını kullanma becerileri konusunda dijital yerliler ve dijital göçmenler arasında bir fark görülmemektedir.

Bilgi edinme ve öğrenme sürecinde dijital yerli katılımcılar yeni perspektifler kazanmak ve güncel gelişmeleri takip etmek açısından veri tabanlarıyla sınırlı kalmadıklarını bunun yanında internet üzerinden

e-kitap, görsel-işitsel video, evrimii eğitim, podcast, online kurs, sosyal medya üzerinden akademik kaynaklı yayın yapan hesaplar, interaktif içerik gibi unsurlardan faydalandıklarını belirtmektedir. Bilgi edinme ve öğrenme sürecinde dijital yerliler gibi öncelikli olarak internet kaynaklarını kullanan dijital göçmenler, internet üzerinden elde ettikleri bilgileri yine internet üzerindeki farklı kaynaklardan karşılaştırarak doğruluk kontrolü yaptıklarını, internette özellikle güvendikleri kaynaklara yöneldiklerini kaydetmektedir.

Görüşmeye katılan dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenlerin “dijital yerliler daha hızlı ama yüzeysel bilgi taraması yaparken dijital göçmenler ise daha derinlemesine araştırma yapmaktadır” şeklindeki ifade için yaklaşımları ölçülmüştür. Buna göre 7 dijital yerli akademisyen önermeyi doğru bulmuş, 2 dijital yerli akademisyen dijital yerli ve dijital göçmenler arasında araştırma yaparken derinlik farkı olmadığını ifade etmiş, 2 dijital yerli akademisyen bilgi tarama şeklinin yaşa değil kişinin çalışma disiplinine bağlı olduğunu kaydetmiş, 1 dijital yerli akademisyen ise dijital yerlilerin bilgiye sadece dijital ortamlardan eriştiği önermesine katıldığını belirtmiştir. Dijital yerlilerin çoğunluğu bu önermeye katılmakla birlikte yaklaşıma dair farklı fikirleri de bulunmaktadır. Dijital yerli akademisyenler; dijital yerlilerin bilgiye kolay ve rahat ulaştığını, kaynak problemi yaşamadığını bu sebeple de bilginin kıymetini bilmediğini, bilgiye ulaşmak için harcanan emeğin bilgiyi özümseme ve içselleştirmede doğrudan etkili olduğunu, dijital göçmenlerin bilginin doğruluğu konusunda daha titiz ve dikkatli davrandıklarını, dijital yerlilerin doğru bilgiye ulaşma konusunda sadece dijital ortamdaki kaynakları tercih ettiklerini, derinlemesine araştırma yapmayı bilmemekle birlikte istekli de olmadıklarını, dijital göçmenlerin bilgiyi araştırma ve doğru bilgiye ulaşma konusunda daha yetkin olduklarını, göçmenlerin doğru kaynağa ulaşarak elde ettikleri bilgilerden daha başka bilgiler de üretebildiklerini, dijital yerlilerin dijital ağ içinde doğduklarını ve bu sebepten dijital bilgiyi kolaylıkla zmsediklerini fakat dijital göçmenlerin dijital ağ öncesinin getirdiği reflekslerle bilginin doğruluğunu teyit etme çabası içinde olduklarını, dijital yerlilerin bilgiye hızlı ulaşma konusunda yetkin olduklarını fakat bunun yüzeysellik olarak değerlendirilmemesi gerektiğini, dijital ortamdaki hız ve esnekliğin yanlış değerlendirildiğini, derinlikli çalışma sürecinin dijital yerliler için de önemli olduğunu ifade etmektedir.

“Dijital yerliler daha hızlı ama yüzeysel bilgi taraması yaparken dijital göçmenler ise daha derinlemesine araştırma yapmaktadır” şeklindeki ifadeye 11 dijital göçmen katıldığını, 1 göçmen ise katılmadığını ifade etmektedir. Önermeyi doğrulayan dijital göçmenler; bilimsel çalışma ve araştırma süreçlerinin dikkat, sabır ve odaklanma gerektirdiğini dijital yerlilerin ise fazla sabırlı olmadıklarını, dışarıdan çok fazla uyarana maruz kaldıkları için odaklanma sorunu yaşadıklarını, dijital çağdaki hızın bilgilerin daha yüzeysel bir şekilde işlenmesine ve eleştirel düşünme süreçlerinin zayıflamasına sebep olduğunu, dijital göçmenlerin yerlilere göre araştırmayı derinlemesine ve detaylı bir şekilde etik kurallar çerçevesinde yaptıklarını bu sebeple de alanlarında daha hakim ve yetkin olduklarını, dijital yerlilerin dijital kaynaklardan edindikleri çeşitli bilgileri nasıl yorumlayacaklarını, bilgiler arasında nasıl bağlantı kurulması ve hangi kaynağa nasıl riayet edilmesi gerektiğini bilmediklerini, önermede ifade edilen farklılığın sadece araştırma alanı ile sınırlı olmadığını, sorunların çözümü ve hayata bakışı noktasında dijital göçmenlerin daha geniş bir perspektiften olayları ele aldığını fakat dijital yerlilerin bütüne bakmak yerine bütünün bir parçasına bakarak yanlış karar verebildiklerini ifade etmektedir. Kimi dijital gmenlerse, dijital yerlilerin bilgiye hızlı bir şekilde erişmelerinin özellikle günümüz bilgi çağında büyük bir avantaj sağladığını, bu hızın dijital gmenlerdeki derinlemesine analiz yetenekleri ile birleştirilmesi gerektiğini, böylelikle akademik çalışmalarda kalite ve derinlik yakalanabileceğini, genç nesle dijital okuryazarlık becerilerinin daha bütüncül bir şekilde kazandırılması gerektiğini belirtmektedir.

Akademik ortamda dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki bilgi paylaşımının nasıl yapıldığı ve bu paylaşım şeklinin bir uyuma mı yoksa çatışmaya mı dönüştüğünü anlamaya yönelik olarak yapılan görüşmelerde dijital yerliler, bilgi paylaşımlarını iş akış ve devamlılık süreçlerini göz önünde bulundurarak çoğunlukla bulut tabanlı teknoloji üzerinden yürüttüklerini, bilginin niteliğine göre kimi zaman e-posta ve anlık mesajlaşma uygulamalarını da kullandıklarını ifade etmektedir. Dijital yerlilerin çoğunluğu, teknolojiyi sık kullanmayan veya yaşı 60 ve üzeri olan dijital göçmen akademisyenler için dijital uygulamalar aracılığıyla yapılan bilgi paylaşımlarının bir uyum problemi doğurduğunu, orta yaş dijital göçmenlerin bilgi paylaşımlarında e-posta aracını kullanmak istediklerini fakat dijital yerlilerin bu paylaşımı daha hızlı ve pratik olması sebebiyle bulut yazılımlar üzerinden gerçekleştirdiğini, bulut tabanlı uygulamalarda sürekli güncellenen verileri özellikle orta yaş üstündeki dijital göçmenlerin takip edemediğini bu sebeple de bilgi güncelliği veya belge versiyonları bakımından bir kargaşa yaşandığını ifade etmektedir. Aynı soruya dijital göçmen katılımcılar, dijital yerlilerin bilgi paylaşımını hızlı ve pratik olduğu gerekçesiyle bulut tabanlı

yazılımlar üzerinden yürüttüklerini, dijital göçmenlerin ise e-posta, basılı materyal gibi nispeten daha geleneksel yöntemleri tercih ettiklerini, bilgi paylaşımındaki bu farklı araç kullanma tercihlerinin ise dijital göçmen ve dijital yerli akademisyenler arasında bir uyum sorunu yaşattığını belirtmektedir. Bazı dijital göçmen katılımcılar, dijital yerlilerin verileri dijital kaynaklardan hızlı bir şekilde toplayabildiğini fakat verileri değerlendirme veya analiz etme noktasında dijital göçmenlerin gerisinde kaldığını, dijital göçmenlerin de dijital kaynaklar aracılığıyla yapılan araştırma veya analizlerde kullanılan yöntemlere yabancı olmaları sebebiyle dijital yerliler tarafından üretilen çıktılara güvenemediklerini bunun da büyük bir iletişim kopukluğu ve uyum sorununa dönüştüğünü ifade etmektedir.

Akademisyenlerin üniversite ortamında ders materyali oluştururken dijital göçmenlerin daha geleneksel PDF ve metin tabanlı içerikler üretmeye, dijital yerlilerin ise görsel, video ağırlıklı multimedya içerikler üretmeye daha yatkın olduğu fikrine yönelik katılımcıların yaklaşımları ölçülmüştür. Görüşme sonuçlarına göre 8 dijital yerli bu fikre tamamen katıldığını, 2 dijital yerli katılmadığını, 1 dijital yerli katılımcı kendisinin dijital yerli sayılmasına karşın derslerinde pdf ve metin tabanlı içerikler kullandığını, 1 dijital yerli ise hazırlanacak ders materyalinin dersin içeriğine göre değiştiğini ifade etmektedir. Aynı fikre dijital göçmenlerden 8'i tamamen veya genel anlamda katıldığını, 2'si katılmadığını belirtmekte, 1'i bu durumun daha çok kişinin kendisi ile alakalı olduğunu düşünmekte, 1'i ise fikrini belirtme noktasında çekimser kalmaktadır. Dijital yerli akademisyenler, ders içeriklerini hazırlarken öğrencinin ilgisini çekebilmesi, öğrenci etkileşimini artırması, konunun öğrencinin zihninde daha kolay canlanmasını sağlama ve öğrenmeye yardımcı olması amacıyla şekil, şema, tablo, görsel, animasyon, video, interaktif sunum, sosyal medya içerikleri gibi multimedya içeriklerini sıklıkla kullandıklarını, dijital göçmenlerin ise derslerinde genellikle PDF, metin ağırlıklı notlar veya sunumlar hazırlayarak derste bu sunumları okuma eğiliminde olduklarını ifade etmektedir. Dijital göçmen akademisyenler, dijital yerli akademisyenlerin derslerde multimedya destekli içerikler üretmeye daha yatkın olduklarını, dijital yerlilerin teknoloji ve internet ile büyüdükleri için animasyon, video, yapay zekâ vb. teknolojilerini öğrenme sürecine entegre olma konusunda daha açık olduklarını, dijital yerlilerin Canva, Genially, Miro gibi araçları kullanarak interaktif ders içerikleri hazırladıklarını, kendilerinin yani dijital göçmenlerin daha geleneksel anlatılara bağlı kaldığını kaydetmektedir. Dijital göçmenlerden bir kısmı bu durumun, her iki grubun teknolojiyle kurduğu ilişki ve öğrenme alışkanlıklarındaki farklılıklardan kaynaklandığını, diğer kısmı ise bu durumun nesil meselesi olmadığını, kişinin kendini geliştirmesi ve işini sevmesiyle alakalı olduğunu ifade etmektedir. Kimi dijital göçmen katılımcılar ise, bazı dijital yerli akademisyenlerin kendi dijital göçmen hocalarının etkisinde kalarak (lisans, yüksek lisans eğitimlerinde) dijital içerik oluşturma konusunda geleneksel yöntemlerden kopmadıklarını, en temel içerik oluşturma araçlarını (MS Office vb.) bile yeterince etkin kullanmadıklarını belirtmektedir.

Akademik ortamda dijital yerliler ve dijital göçmenlerin öğretim süreçleri arasındaki farklılıkların ortaya çıkarılması ve bu farklılıkların ders verimliliğine etkisinin ölçülmesine yönelik olarak yapılan görüşmelerde dijital yerli ve dijital göçmen katılımcılar tarafından verilen cevaplar Tablo 5'da yer almaktadır.

Tablo 5. *Akademik Ortamda Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Öğretim Süreçleri Arasındaki Farklılıklar*

Dijital Yerliler	Dijital Göçmenler
aktif teknoloji kullanımı sayesinde interaktif ders içerikleri	düz anlatım ve sunuma dayalı klasik tarzda ders içerikleri
sürekli güncellenen öğretim metodları	ders notlarının yılda bir kere güncellenmesi
dijital materyal kullanımı	basılı materyal kullanımı
sınıf içi çok yönlü iletişim	sınıf içi tek yönlü iletişim
yüzeysel bilgi aktarımı	detaylı bilgi aktarımı
teknolojinin doğal bir araç olması	teknolojinin bir destek aracı olması
dijital platformlarda aktif ve etkili iletişim, insan ilişkileri başarısız	dijital platformlarda donuk iletişim, başarılı sosyal iletişim

Dijital yerlilere göre, teknolojiyi aktif kullanabilen yerli grup ders içeriklerinin hazırlanması sürecinde yapay zekâ ve çeşitli dijital uygulamalardan daha fazla (video, görsel, grafik gibi içerikler, çevrim içi quizler, hikâyeleştirilmiş anlatımlar vb.) yararlanmaktadır. Böylelikle dersler daha verimli, etkileşimli ve dinamik işlenmekte, öğrencilerin derse olan ilgisi ve katılımı canlı tutulmakta, ders verimliliği artırılmaktadır. Dijital yerliler, dijital göçmenlerin kuramsal bilgi konusunda daha donanımlı ve deneyimli olduklarını, konuları derinlemesine işlediklerini, daha açık, anlaşılır, detaylı bilgi aktarımı yaptıklarını fakat bu aktarımı yaparken geleneksel öğretim yöntemlerini (kara tahta, düz anlatım, power point sunumu vb.) kullandıklarını, bu yöntemlerin ise öğrenci kitlesinin teknoloji odaklı ve adaptasyon süresinin kısa olmasından dolayı öğretme noktasında yetersiz kaldığını ifade etmektedir. Dijital yerliler, dijital göçmenlerin akademik alanlarıyla ilgili gelişmeleri ve teknolojiyi takip etme konusunda çok yavaş kaldıklarını bu sebeple dijital göçmen

akademisyenlerin ders notlarını genellikle yılda bir kez gncellediklerine şahit olduklarını öte taraftan dijital yerlilerin de konuları yzeyssel ve kısa bir şekilde anlatıp spot bilgi aktarımı yaptıklarını kaydetmektedir.

Dijital göçmenler, ğretim süreçlerinde dijital yerlilerin teknolojiyi, doğal ve kaynak bir araç olarak kendilerinin ise bir destek aracı olarak gördüklerini, dijital yerlilerin teknolojiyi daha hızlı ve etkin kullanabildiğini, görsel, hızlı ve etkileşimli yöntemlere yatkın olduğunu, dijital göçmenlerin ise daha yapılandırılmış ve metin ağırlıklı yöntemleri tercih ettiğini, dijital yerlilerin teknolojiyi iyi kullanabildiğini fakat insan ilişkilerinin zayıf olduğunu, dijital göçmenlerin ise teknolojiyi iyi kullanamadığı ama insan ilişkileri ve iletişim kurma konusunda daha başarılı olduğunu, dijital yerlilerin konuları yzeyssel, dijital göçmenlerin ise detaylı anlattığını, dijital göçmenlerin yüz yüze iletişimi ve basılı materyalleri daha çok tercih ettiğini belirtmektedir. Dijital göçmenler, her iki tarafın eksik olduğu noktalarda kendilerini tamamlamaları halinde ğretim sürecinin derinlik ve etkileşim açısından zenginleşeceğini ifade etmektedir.

Dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenlerin ders içeriklerini hazırlarken kullandıkları dijital uygulamaların neler olduğunun tespit edilmesine yönelik olarak yapılan görüşme sonucunda verilen cevaplar Tablo 6'de görülmektedir.

Tablo 6. *Dijital Yerli ve Dijital Göçmenlerin Ders İçeriklerini Oluştururken Kullandıkları Dijital Uygulamalar*

Dijital Yerliler	Dijital Göçmenler
powerpoint sunumu	powerpoint sunumu
kitap	kitap
video	video
görsel, şekil, şema, tablo	görsel, şekil, şema, tablo
yapay zekâ araçları (chatgpt, gemini, grok vb.)	yapay zekâ araçları (chatgpt, gemini, grok vb.)
YouTube	YouTube
Canva	Canva
Genially	Genially
podcast	Mentimeter
animasyon	infografik
Adobe Programları (Photoshop, Illustrator, After Effect vb.)	Moodle
Pyton	MS Ofis Programları
Jove	Google forms
Kahoot	Google Slides
	Padlet
	Loom

Yapılan görüşmelerde her iki grupta ders içeriği hazırlamak için kullanılan en temel materyalin kitap, anlatım aracının ise powerpoint olduğu tespit edilmiştir. Hem dijital yerliler hem de dijital göçmenler, ders içeriklerini hazırlarken öğrencinin dikkatini çekmek ve konuyu daha iyi anlamasını sağlamak için çeşitli dijital uygulamalardan ve yapay zekâ araçlarından faydalandıklarını ifade etmektedir. Bir dijital göçmen katılımcı ders içeriklerini hazırlarken kaynak olarak yalnızca kitap kullandığını, bunun dışında herhangi bir dijital araç kullanmadığını, bir dijital yerli katılımcı ise bilimselliğinden emin olamadığı içerikleri kaynak olarak kullanmadığını, alanında uzman olduğunu bildiği ve bilimsel yetkinliğini kanıtlamış kişilerin video ve ses içeriklerinden faydalandığını belirtmiştir.

Dijital göçmen ve dijital yerli akademisyenlerin bilimsel çalışma yaparken kullandıkları dijital uygulamaların neler olduğunun tespitine dair yapılan görüşme sonucunda katılımcıların verdikleri cevaplar tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. *Dijital Yerli ve Dijital Göçmenlerin Akademik Çalışma Yapararken Kullandıkları Dijital Uygulamalar*

Dijital Yerliler	Dijital Göçmenler
Google Drive	Google Drive
Zoom	Zoom
Microsoft Teams	Microsoft Teams
Onedrive	Onedrive
Dergipark	Slack
Google Scholar	PubMed
Jstor	Evernote
Zotero	Notion
OriginPro	Goodnotes
Phython	icloud
Google Colab	Matlab
Dropbox	Ansys
Adobe (Illustrator - Photoshop)	Mendeley
Github Classroom	Whatsapp
Google Meets	Google Scholar
	Skype (aktif kullanımda değil)

Dijital yerli katılımcılar akademik çalışma esnasında yazılı ve görsel materyalleri düzenli bir şekilde arşivlemek, istenilen anda istenilen yerden ulaşmak ve paylaşım yapmak için sık olarak Google Drive, Dropbox ve Onedrive'ı, literatüre ulaşmak için Dergipark, Google Scholar, Jstor gibi veri tabanlarını, akademik toplantılar, tez savunmaları ve online dersler için Zoom, Microsoft Teams, Google Meets gibi araçları, akademik kaynak yönetimi için Zotero'yu, grafik görselleştirmeleri için OriginPro'yu, istatistiksel / kemometrik analizler, kodlama vb. için Phython (Jupiter Notebook) ve Google Colab'ı, görsel çalışmalar için Adobe'un programlarını, kod ödevlerinin takibi için Github Classroom'ı aktif olarak kullandıklarını ifade etmektedir. Dijital göçmenler katılımcılar depolama, paylaşım, yer ve zaman gözetmeksizin erişim, arşivleme bakımından en sık Google Drive ve icloud'ı, akademik görüşme, uluslararası etkinlik, toplantı, sunum, savunma, çevrimiçi dersler için Zoom ve Microsoft Teams'i, literatüre hızlı erişim sağlamak için Google Scholar ve Pubmed'i, not almak ve çalışmaları düzenlemek için Evernote, Notion ve Goodnotes'i, kaynak yönetimi için Mendeley'i, ortak çalışma ve etkinlik çalışmaları için Slack'i, programlama ve kodlama için Matlab'i, simülasyon ve uygulama için Ansys'i, anlık iletişim kurmak ve küçük çaplı dosya paylaşımı yapmak için Whatsapp'ı kullandıklarını kaydetmektedir. Bir dijital göçmen katılımcı, üniversitenin uzaktan eğitim kararı gereğince çevrimiçi ders vermek üzere Zoom uygulamasını kullandığını bunun dışında herhangi bir dijital uygulama kullanmadığını belirtmektedir.

Dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenlerin dijitalleşme sürecinde çalışma ortamında birbirleriyle yaşadıkları iletişim çatışmalarının neler olduğunun tespit edilmesine yönelik yapılan görüşme sonucunda katılımcıların verdikleri cevaplar belli konu başlıklarında toplanarak Tablo 8'da gösterilmektedir.

Tablo 8. *Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Akademik Çalışma Ortamında Yaşadıkları İletişim Çatışmaları*

Dijital Yerliler	Dijital Göçmenler
dijital uygulamaların dijital göçmenler tarafından aktif kullanılmaması	dijital teknoloji kullanımı ve adaptasyon
dijital göçmenlerin dijital terimleri bilmemesi	iletişim kanalı seçiminde uyumsuzluk yaşanması
dijital uygulamalarda geleneksel olanı kullanma ısrarı	
dijital göçmenler tarafından dijital kaynak ve yöntemlere güvenilmemesi	

Dijital yerli akademisyenlerin yarısından fazlası dijital göçmen meslektaşlarıyla çalışma ortamında dijital uygulamaların kullanılmasına yönelik olarak herhangi bir iletişimsizlik yaşamadıklarını, bunun sebebinin de akademideki eğitim seviyesi olduğunu ifade etmektedir. 5 dijital yerli katılımcı, zaman zaman dijital göçmen akademisyenlerle, dijital uygulamaların hızlı ve aktif kullanılmaması (görüntü ve ses ayarı, paylaşım, düzenleme vb.), dijital ortama ait kavramların göçmenler tarafından bilinmemesi, kimi göçmen akademisyenlerin anlık mesajlaşma veya bulut tabanlı uygulamaları kullanmak yerine dijitalde geleneksel yöntemleri (e-posta vb.) kullanmada ısrar etmesi, dijital göçmenlerin dijital yerliler tarafından kullanılan kaynak ve yöntemlere güvenilir olmadığı gerekçesiyle şüpheyle yaklaşması gibi hususlarda iletişim sorunu yaşadıklarını söylemektedir. Dijital göçmen akademisyenlerden 5 katılımcı, dijital yerli meslektaşlarıyla çalışma ortamında dijital uygulamaların kullanılmasına yönelik olarak herhangi bir iletişimsizlik yaşamadıklarını kaydederken diğer göçmen katılımcılar, dijital yerlilerin bilgiye erişimde hızı, zamanı ve paylaşımı önemsediklerini, dijital göçmenlerin ise derinlemesine araştırma, analiz yapmak, bilginin doğruluğunu kontrol ve teyit etmek istediklerini bu durumun da akademik çalışmaların ve etkinliklerin planlanmasında, yürütülmesinde görüş ayrılıklarına sebep olabildiğini, sorunların çözümü için iletişim

kurma noktasında dijital göçmenlerin yüz yüze iletişimi veya telefonu, dijital yerlilerin ise dijital uygulamaları (whatsapp, e-posta vb.) tercih ettiğini, bu iletişim kanalı farklılığının da kişinin kendini yeterince ifade edememesi nedeniyle yanlış anlaşılmalara, iletişim kopukluğuna ve uyumsuzluğa sebep olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca dijital göçmenler, bilişim okur yazarlığı konusunda yavaş olduklarını kabul ederek bu durumun ortak çalışmalarda eşgüdüm sorunları yarattığını, özellikle ölçüm ve sonuçların değerlendirilmesi süreçlerinde değerlerin ortak noktada algılanıp yorumlanmadığını, bunların da yerliler ve göçmenler arasında iletişim çatışması oluşturduğunu ifade etmektedir.

Sosyal medya platformlarının dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki iletişim dinamiklerini nasıl etkilediğinin ölçülmesine yönelik olarak yapılan görüşmede katılımcılar, sosyal medya platformlarının nesillerarası bireylerde değer yargıları değiştirdiğini düşünmektedir. Dijital yerli katılımcılar, sosyal medya platformlarının yaşa ve kullanım amacına göre farklılaştığını, mesela dijital göçmenlerin daha çok facebook, dijital yerlilerin ise Instagram ve TikTok kullandığını, her sosyal medya platformunun kendi alt kültürünü ve dilini oluşturduğunu, oluşan bu yeni dili ve mizah anlayışını özellikle ileri yaşlardaki dijital göçmenlerin anlayamadığını bu durumun sosyal iletişimde kopukluklara, kutuplaşmalara ve yanlış anlaşılmalara sebep olduğunu, dijital yerli ve göçmenlerin kullandıkları sosyal medya platformlarının farklı olmasından dolayı olay ve olguları değerlendirme, değer yargıları belirleme, iletişim kurma yaklaşımlarının değiştiğini, bu değişikliğe platformların algoritmalarının yön verdiğini, dijital yerlilerin dijital göçmenlere göre sosyal medya platformlarını aktif olarak kullandıklarını ve burada uzun vakitler geçirdiğini bu sebeple yerlilerin dijital dünyada dolaşıma sokulan her türlü bilgi, haber, duyuru, etkinlik, yenilik vb. gibi unsurlardan haberdar olduğunu, dijital yerlilere göre göçmenlerdeki bu bilgi eksikliklerinin iletişim kopukluklarına neden olduğunu, dijital yerlilerin sosyal medyayı dinamik bir araç göçmenlerin ise ikincil veya destekleyici bir kanal olarak kullandıklarını, aynı sosyal medya platformunu kullanan dijital yerli ve dijital göçmenin bile algoritma sayesinde birbirinden farklı içerikleri görüntülediği ve bunun da ayrılmaya yardım ettiğini kaydetmektedir. Kimi dijital yerli katılımcılar, sosyal medya platformlarının dijital yerliler ve göçmenler arasında kaynaşmayı sağladığını, her türlü bilgiye sosyal medya üzerinden erişim sağlayan dijital yerlilerin bu bilgileri dijital göçmenlere aktardığını ifade etmekte, bir dijital yerli katılımcı sosyal medya kullanmadığı için konu hakkında bilgi sahibi olmadığını, bir diğer dijital yerli katılımcı ise fikri olmadığını beyan etmektedir. Dijital göçmen katılımcılar, dijital yerlilerin sosyal medyayı doğal bir iletişim aracı olarak benimsediğini, sosyal medyada takip etme-bırakma davranışlarında esnek olduklarını bu sebeple dijital platformlar üzerinde kurdukları ilişkilerin yüzeysel ve geçici olduğunu, dijital göçmenlerin ise sosyal medyaya daha temkinli yaklaştıklarını, dijital platformları amaç odaklı kullandıklarını, sosyal medyadaki iletişimde resmî bir dil kullandıklarını ve dikkatli paylaşım yaptıklarını, dijital göçmenlerin mahremiyete ve güvenliğe önem vererek paylaşımlarda gizli kalmayı, daha çok gözlemci olmayı tercih ettiklerini, göçmenlerin takip etme-bırakma davranışını düşünerek yaptıklarını ve ilişkilerinin daha kalıcı olduğunu, sosyal medyayı etkin kullanan dijital yerlilerin sosyal medyada maruz kaldığı içeriklerin doğruluğunu ve güvenilirliğini kontrol etmeden o bilgiye inandıklarını ve bilgiyi kullandıklarını, veri kontrol eksikliğinin de dijital yerlilerin bir konu hakkında karar alma mekanizmalarını yanlış yönlendirebileceğini ifade etmektedir. Bu bakımdan dijital göçmenler kendi bilgilerine daha fazla inanmakta ve kararlarına daha çok güvenmektedir. İki dijital göçmen katılımcı, sosyal medya kullanıcısı olmadığı için fikri bulunmadığını beyan etmektedir.

Dijital yerliler ve dijital göçmenlerin akademik iletişim ve iş birliğinde yaşadığı uyum sorunlarının çözümü için ne tür stratejiler geliştirilmesi gerektiğini belirlemeye yönelik olarak yapılan görüşmede katılımcılar, sorunların uzman kişiler tarafından tespit edilerek iki gruba yönelik uygun eğitimlerin (bilişim okuryazarlığı, periyodik hizmet içi kurslar, çalıştaylar, iletişim kurma yöntem ve teknikleri vb.) verilmesi ile dijital yerli / dijital göçmen arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik eden mentorluk programlarının düzenlenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Akademik iletişim ve iş birliğinde dijital göçmenlerle şiddetli bir uyum sorunu yaşamadığını belirten dijital yerlilerin yanı sıra teknolojinin getirdiği yeniliklere kişisel olarak uyum sağlanması gerektiğini ifade eden dijital yerli katılımcılar da bulunmaktadır. Çeşitli stratejilerin geliştirilebileceğini düşünen bir kısım dijital yerli katılımcı, dijital göçmenlerin teknoloji kullanımı konusunda dijital yerliler tarafından eğitilebileceğini, uyum sorunlarının azaltılabilmesi için ortak iletişim kanallarının önceden belirlenmesi gerektiğini, dijital göçmenlerin yeni iletişim araçlarını veya dijital uygulamaları daha etkin bir şekilde kullanabilmesi için basit ve pratik eğitimler verilebileceğini, dijital yerlilerin daha resmî ve belgelenebilir iletişim kanallarının önemini kavramalarının sağlanabileceğini, iki grubun güçlü yönlerini birleştiren hibrit bir iletişim yaklaşımının geliştirilebileceğini, etkili iletişim kurmaya yönelik iki grubun birlikte katılacağı seminerlerin düzenlenebileceğini, idari birimler tarafından dijital göçmenlerin dijital dönüşüm yeterliliklerini artıracak seviyelerde gerçekçi ve etkili dersler, eğitimler ve atölyelerin düzenlenebileceğini, dijital göçmenlerin kullanmakta zorlandığı uygulamaların basitleştirilmiş

sürümlerinin çıkarılması için gerekli teşviklerin yapılabileceğini ifade etmektedir. Bir dijital göçmen katılımcı konuyla ilgili fikrinin olmadığını dile getirirken diğer bir göçmen katılımcı dijital göçmenlerin teknolojideki gelişmeleri daha yakından takip etmeleri ve kendilerini geliştirmeleri gerektiğini kaydetmektedir. Dijital göçmenler, göçmenlerin yeni teknolojilere uyum sağlamaları için kısa süreli ve hedef odaklı eğitim programları düzenlenebileceğini, dijital yerli ve dijital göçmenler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik eden mentorluk programlarının geliştirilebileceğini, bu programlar sayesinde dijital yerlilerin teknolojik becerilerini dijital göçmenlerle paylaşabileceğini, dijital göçmenlerin de deneyim ve derinlemesine analiz yeteneklerini dijital yerlilere aktarabileceğini, eğitim programları ve mentorluk gibi stratejilerin dijital yerli ve dijital göçmen arasındaki uyum sorunlarını azaltarak akademik iş birliğini daha verimli hale getirebileceğini, yerlilerin göçmenlerden iletişim kurmayı, göçmenlerin de yerlilerden teknoloji kullanımını öğrenebileceğini, bilişim okuryazarlığına dair farkındalık programlarının ve periyodik hizmet içi kursların düzenlenebileceğini, iletişimde kullanılacak ortak platformların ve iletişim beklentilerinin önceden belirlenebileceğini, dijital göçmenler için kullanıcı dostu uygulamaların geliştirilebileceğini, yerli ve göçmen kavramı gözetilmeksizin dijital iletişim sürecinde akademik ortamın ihtiyaç tespitinin (örneğin; araştırma ve iletişim alanında hangi yöntemler mevcut) yapılabileceğini, bu tespitlere göre kurumların kendi imkanları doğrultusunda stratejiler geliştirerek çalışanlarının dijital yetkinlik seviyelerini ölçebileceğini, beklenen yetkinlik seviyesinin altında olan akademisyenler için uygulamalı eğitimler düzenlenebileceğini açıklamaktadır.

Akademik kurumların dijital dönüşüm süreçlerini yönetirken hangi grubun beklentilerine öncelik vermesi gerektiğine ilişkin yapılan görüşmede dijital yerli ve dijital göçmen katılımcıların çoğunluğu, akademik kurumların dijital yerlilerin özellikle de daha genç nesil olan öğrenci grubunun beklentilerine öncelik vermesi gerektiğini ifade etmektedir. Bazı dijital göçmen katılımcılar, her iki tarafın da haklı / haksız beklentilerinin olduğunu bu sebeple belli bir grubun beklentisinden ziyade akademik hayatın bugünkü hatta gelecekteki beklentilerinin önceliklendirilebileceğini, son yirmi yıl içerisindeki dijital dönüşümün gençler üzerindeki olumsuz etkilerinin yeni yeni fark edildiğini, bu nedenle bazı Avrupa ülkelerinde üniversite öncesi eğitimde dijital ekipmanların kaldırılmasının gündemde olduğunu, dolayısıyla bu tür kararlar alınırken birçok disiplinden uzmanın ortak çalışma yaparak tarafsız bir gözle değerlendirme yapmalarının çok daha faydalı olacağını kaydetmektedir.

Dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenler arasındaki farklılıkların akademik çalışma ortamında yarattığı avantaj ve dezavantajların neler olduğunu tespit edilmesine yönelik yapılan görüşme sonucunda katılımcıların verdikleri cevaplar konu başlıkları şeklinde Tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 9. Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenler Arasındaki Farklılıkların Akademik Ortamda Avantaj ve Dezavantajları

Özellik	Dijital Yerliler	Dijital Göçmenler
Avantajlar	teknolojik okuryazarlık yüksek	veriye işleyebilme ve analiz etme kabiliyeti
	güncel literatürü takip etme - bilimsel gelişime daha fazla katkı sunabilme	kaynak kitapların dijital kaynaklarla desteklenmesi
	bilgiye hızlı erişim ve yüksek farkındalık	bilgiye kıymet verme
	yeniliğe açıklık - kolay adaptasyon - yüksek uyum	deneyim ve analitik düşünme kabiliyetinin yüksek olması
	dünya genelindeki bilimsel kaynaklara hızlı erişim	derinlemesine araştırma
		eleştirel düşünme
Dezavantajlar	veriye işleme ve analiz etme kabiliyetinin düşük olması	teknolojik okuryazarlık düşük
	bilimsel veri ve her türlü bilgide öncelikli kaynak olarak internetin kullanılması	bilgiye yavaş erişim - zaman kaybı
	artan talep, hızlık ve yüksek çıktı beklentisi	geleneksel yöntemlere bağlılık
	yüzeysel bilgiyle yetinme	informal iletişimde zorlanma
	dikkat dağınıklığı	
	sabırsızlık, başarıyı kolay yoldan elde etme isteği, uzun ve zorlu şartlarda çabuk pes etme	

Akademik çalışma ortamında dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki avantaj ve dezavantajların neler olduğu konusuna yönelik olarak dijital yerli akademisyenler; güncel olayları takip eden akademisyenlerin literatüre orijinal ve özgün katkılar yapma olasılığının yüksek olduğunu, bu bakımdan dijital yerlilerin avantajlı görüldüğünü fakat akademide veriye ulaşmak kadar o veriye işlemenin ve analiz etmenin de mühim olduğunu bu açıdan bakıldığında özellikle teknolojik okur yazarlığını arttıran dijital göçmen akademisyenlerin çok daha avantajlı olabileceğini, dijital yerlilerin her tür bilgi için ana kaynak

olarak interneti görmesi ve kullanmasının kendileri için bir dezavantaj olduğunu, kaynak kitapları internet ortamındaki kaynaklarla destekleyen ve besleyen dijital göçmenlerin ise bu bakımdan avantajlı olduğunu, dijital yerlilerin teknolojik yeterlilikleri sayesinde diğer akademisyenlerle çeşitli platformlar aracılığıyla hızlı ağ kurabilme, iş birlikleri gerçekleştirme, çevrim içi eğitim, dijital kaynaklara erişim, teknoloji tabanlı projeler gibi işlerde ayrıcalıklara sahip olduğunu fakat artan talep, hızlılık, yüksek çıktı beklentisinin ve yüzeysel bilgiyle yetinme arzusunun dezavantaj olduğunu, dijital yerlilerin süreçlere adaptasyon ve yeniliklere uyum (otomasyon sistemi, EBYS, elektronik imza kullanımı, uluslararası protokollere göre ders içeriğini güncelleme, akademik teşvik veya kongre başvurusu gibi iş ve işlemlerde süreçlerin dijital ortamlardan yürütülmesi gibi) konusunda daha esnek, daha güncellenebilir bir yaklaşımla avantaja sahip olduğunu, dijital göçmenlerin ise eskiye ve geleneksele daha bağlı, güncellemeye kapalı ve eylemlerinde esneklik göstermeyen bir yaklaşımla dezavantaja sahip olduğunu, bu tutumdaki akademisyenlerin ise işleri kolaylaştırmak yerine zorlaştırdığını ifade etmektedir. Dijital yerliler ve dijital göçmenler arasındaki avantaj ve dezavantajlara ilişkin olarak dijital göçmen katılımcılar; derinlemesine araştırma yapma isteği noktasında dijital göçmenlerin avantajlı olduğunu, teknolojiyi etkin, hızlı kullanabilme ve global ölçekteki verilere, bilgilere anında erişebilme yeteneği sayesinde dijital yerlilerin avantajlı olduğunu, derinlemesine ve doğru bilginin ancak kitaplardan öğrenilebileceğini, bu bilgiyi yorumlamak, harmanlamak, çıkarımda bulunmak için de eleştirel ve analitik düşüncenin gerektiğini bu bakımdan dijital göçmenlerin avantajlı olduğunu, dijital yerlilerin çoklu görev yeteneklerinin avantaj olarak görülebileceğini fakat diğer yandan bu yeteneğin bazen dikkatlerinin dağılabilmesine neden olduğunu, aynı anda birden fazla iş yaparken hiçbirini düzgün bir şekilde ve tam anlamıyla yapamadıklarını, dijital yerlilerin klasik yani geleneksel yöntemlere karşı ilgisiz ve bilgisiz olduklarını, dijital göçmenlerin stratejik düşünme ve planlama yeteneklerinin, elde ettikleri bilgiyi detaylı inceleme ve analiz etme kabiliyetlerinin avantaj diğer taraftan dijital uygulamalara kolay adaptasyon sağlayamamalarını ve informal iletişimde zorlanmalarını dezavantaj olarak değerlendirmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada, dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenlerin dijitalleşme sürecinde akademik ortamdaki iletişim tarzları, iletişim aracı tercihleri, öğrenme ve bilgi paylaşımında dijital araç tercihleri, bilimsel iş birliği ve akademik etkileşim düzeyleri, dijital uygulamalar üzerinden çatışma ve uyum sorunları ile teknolojik adaptasyon düzeylerinin tespit edilmesine yönelik görüşmeler yapılmıştır.

Katılımcıların yanıtları analiz edildiğinde, akademik ortamda dijital yerliler ve göçmenler arasındaki iletişim farklılıklarının “meslektaşlar arası ilişkilerde”, “akademisyen-idareci” ve “akademisyen-öğrenci” etkileşimlerinde belirgin biçimde hissedildiği anlaşılmaktadır.

Dijital yerlilerin hızlı, anlık ve görsel ağırlıklı iletişim biçimlerini benimsemeleri, teknolojik yeniliklere kolayca uyum sağlamaları ve aynı anda birden fazla görevi yerine getirebilmeleri önemli avantajlar olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu özellikler, dijital göçmenlerin günlük iletişimde yüz yüze iletişimi tercih etmeleri, ayrıntılı ve kapsamlı ifade tarzları ve yeni dijital uygulamalara karşı daha ihtiyatlı yaklaşımlarıyla belirgin bir karşıtlık içindedir.

Dijital yerlilerin yüz yüze iletişimden kaçınmaları, dil ve üsluptaki informellikleri, dilbilgisi ve yazım kurallarına yeterli özeni göstermemeleri, bilgiyi hızlı fakat yüzeysel bir biçimde edinmeleri dijital göçmenlerce olumsuz özellikler olarak algılanmaktadır. Diğer yandan dijital göçmenlerin ayrıntılı ve uzun metinlerle iletişim kurma alışkanlığı, bazı dijital yerli akademisyenler tarafından zaman kaybı ve yanlış anlaşılma kaynağı olarak görülmektedir. Her ne kadar dijital göçmen akademisyenler, eğitim düzeyleri ve akademik kariyerleri gereği diğer sektörlerdeki dijital göçmenlere kıyasla teknolojik adaptasyon konusunda daha fazla çaba harcasalar ve teknolojik açığı kapatmak için önemli gayretler gösterebilirler de geleneksele bağlılıkları, teknolojik yöntemlere yabancı olmaları, güvenememeleri ve yeniliğe kolayca adapte olamamaları sebebiyle dijital yerlilerle aralarında teknolojik yetkinlik farklarının doğmasına, bu farkların akademik rekabete dönüşmesine, özellikle teknolojiye mesafeli dijital göçmen akademisyenlerin yenilikçi içerikleri, uygulamaları, ihtiyaçları reddetme (akademik yazın alanında hakemlik süreçleri, dergi editörlükleri, dekanlık veya idari birim yöneticiliği vb. kademelerinde) eğiliminde olmasına sebep olmakta bu durum da akademik üretkenliği ve yenilikçiliği olumsuz etkileyebilmektedir. Tüm bu unsurlar, akademik iletişimde kuşaklar arası bir çatışma alanı ve uyum problemi oluşturabilmektedir.

Dijitalleşme sürecindeki bu iletişim farklılıklarının anlaşılması, kuşaklar arası karşılıklı anlayışı geliştirici önlemler alınmasını ve akademik ortamın üretkenliğini destekleyici bir iletişim kültürünün oluşturulmasını gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda, her iki grubun da güçlü yönlerinin harmanlanabileceği ve dezavantajlarının giderilebileceği kapsayıcı politikaların geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Görüşme bulguları, hem dijital yerlilerin hem de dijital göçmenlerin akademik iletişimde ilk tercihinin e-posta olduğunu net biçimde ortaya koymaktadır. Her iki grup da e-postayı düzenli arşivlenebilirliği, resmi niteliği ve gerektiğinde delil oluşturma kapasitesi nedeniyle vazgeçilmez görmektedir. Bununla birlikte dijital yerliler, e-postayı tamamlayıcı olarak whatsapp başta olmak üzere anlık mesajlaşma uygulamalarını yoğun biçimde kullanmakta hızlı bilgi / duyuru paylaşımı ve grup koordinasyonu için bu kanallardan zaman tasarrufu sağlamaktadır. Detay gerektiren konularda yüz yüze görüşmeyi, kısa ve acil durumlarda telefonu, uzun veya çok katılımcılı toplantılarda ise Zoom / Teams gibi çevrim içi platformları tercih etmektedir. Dijital göçmenler ise e-postanın ardından sırasıyla yüz yüze görüşme, whatsapp ve telefon kullanmakta, çevrim içi toplantı araçlarını daha seyrek ve ihtiyaç odaklı devreye almaktadır. Ayrıca üniversite içi EBYS ve öğrenci otomasyon sistemleri üzerinden duyurulara da başvurmaktadır.

Dijital yerliler ve dijital göçmenlerin bilgi edinme ve öğrenme süreçlerinde interneti birincil araç olarak tercih ettikleri görülmektedir. Her iki grup da temel akademik araştırma süreçlerinde özellikle akademik veri tabanlarını (WoS, Google Scholar, ResearchGate, Scopus, JSTOR, Artstor, PubMed gibi) kullanmaktadır. Bununla birlikte, dijital göçmen katılımcılardan bir kısmı ile dijital yerlilerin, öğrencilerin öğrenme süreçlerini çeşitlendirmek ve zenginleştirmek amacıyla ders içerikleri hazırlarken internet üzerindeki çeşitli interaktif içeriklerden, video derslerden, podcastlerden, çevrimiçi eğitimlerden ve sosyal medya aracılığıyla akademik içerik sağlayan kaynaklardan faydalandığı görülmektedir. Bu çeşitlilik, bazı dijital göçmen ve yerlilerin bilgi edinme süreçlerinde yeni perspektifler kazanma ve güncel gelişmeleri takip etme konusunda daha geniş bir kaynak yelpazesinden yararlandıklarını göstermektedir. Dijital göçmenler, internet kullanımında daha ihtiyatlı davranarak bilgi doğruluğunu kontrol etmek amacıyla güvenilir buldukları kaynaklara odaklanmakta ve edindikleri bilgileri farklı internet kaynakları ile çapraz kontrol yaparak doğrulamaktadır. Bu yaklaşım, dijital göçmenlerin internet kaynaklı bilgileri sorgulama ve doğrulama süreçlerine verdikleri önemi göstermektedir. Yerlilerin çeşitlilik, yenilik ve yapay zekayı eğitim-öğretime entegre etme potansiyeli daha yüksekken, göçmenler bilgi güvenilirliği ve kaynak doğrulaması ekseninde konumlanmaktadır. İki yaklaşım da akademik bilgi ekosisteminde birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Dijital yerliler ve göçmenlerin bilgi edinme yöntemlerindeki bu farklılıklar, eğitim ve bilgiye erişim politikalarının belirlenmesinde göz önünde bulundurulabilir. Bu bağlamda, akademik kurumların dijital kaynakların çeşitlendirilmesi, erişilebilirliğinin artırılması ve kullanıcıların bilgi doğrulama becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimlerin verilmesi gibi stratejilere yönelmeleri, her iki grubun da bilgi edinme süreçlerini daha etkin hale getirecektir.

Katılımcı görüşleri, “dijital yerliler daha hızlı ama yüzeysel bilgi taraması yaparken dijital göçmenler daha derinlemesine araştırma yapmaktadır” önermesinin her iki kuşakta da genel kabul gördüğünü, ancak bu ayrımın mutlak değil bağlamsal olduğunu göstermiştir. Dijital yerli katılımcıların yarısı önermeyi doğru bulurken, kalanlar yaş yerine çalışma disiplininin ve motivasyonun belirleyici olduğunu vurgulamaktadır. Yerliler, bilgiye hızla erişmenin yüzeysellik olarak etiketlenmemesi gerektiğini, dijital ortamın sağladığı esneklik ile derinlikli çalışmanın da mümkün olabileceğini savunmaktadır. Bununla birlikte, kaynak bolluğu nedeniyle bilginin kıymetinin azaldığı ve doğruluk teyidinin ihmal edilebileceği kabul edilmektedir. Dijital göçmenlerin neredeyse tamamı önermeye katılmış; derin araştırmanın dikkat, sabır ve etik hassasiyet gerektirdiğini, hızlı tüketimin eleştirel düşünmeyi zayıflatabileceğini belirtmiştir. Bazıları ise hızın çağdaş bir avantaj olduğunu, yerlilerin erişim becerilerinin göçmenlerin analitik derinliğiyle birleşmesi hâlinde optimum akademik kaliteye ulaşabileceğini dile getirmiştir. Hız ve derinlik eksenindeki farklılıkların kusur değil, tamamlayıcı güç olarak yönetilebileceği, dijital okur yazarlık ve kaynak doğrulama eğitimleriyle iki kuşağın güçlü yanlarının sentezlenmesinin akademik üretkenliği artıracağı sonucuna ulaşılabilmektedir.

Görüşme bulguları, akademik bilgi paylaşımı ve ders materyali üretiminde kuşak temelli araç tercihleri nedeniyle yapısal bir uyum sorunu yaşandığını göstermektedir. Dijital yerliler bulut tabanlı platformlarla hız ve eş zamanlı güncellik hedeflerken, dijital göçmenler e-posta ve basılı / metin ağırlıklı yöntemlerle tutarlılık ve denetlenebilirlik aramaktadır. Bu çift yönlü tercih farklılığı; belge sürümlerinin takibinde karmaşaya, verilerin doğruluğu konusunda güvensizliğe ve iletişim kopukluklarına zemin hazırlamaktadır.

Ders içeriklerinde de benzer bir ayrışma gözlenmektedir. Dijital yerliler etkileşim ve görseelliği artırmak amacıyla multimedya yoğun materyallere yönelirken, dijital göçmenler çoğunlukla PDF ve metin tabanlı içeriklere bağlı kalmaktadır. Bununla birlikte, her iki grupta da kişisel çalışma disiplini ve pedagojik tercihler kuşaksal genellemeleri kısmen kırmaktadır. Dolayısıyla kurumların, ortak platform protokolleri (ör. bulut + e-posta senkronizasyonu), tersine mentorluk programları ve içerik üretim atölyeleri gibi köprüleyici

stratejiler geliştirerek kuşaklar arası araç tercihlerini tamamlayıcı avantaja dönüştürmeleri kritik görünmektedir.

Görüşmeler, öğretim sürecinde dijital yerliler ile dijital göçmenler arasında hız - derinlik ve teknoloji - insan etkileşimi eksenlerinde tamamlayıcı fakat dengesiz bir iş bölümü bulunduğunu ortaya koymaktadır. Dijital yerliler, yapay zekâ destekli araçlar, görsel işitsel içerikler ve çevrim içi etkileşim teknikleriyle dersleri dinamikleştirirken; dijital göçmenler güçlü kuramsal arka plan ve ayrıntılı açıklama becerileri sayesinde konulara derinlik katmaktadır. Ancak yerlilerin spot bilgi aktarımına yatkınlığı ve zayıf insan ilişkileri, göçmenlerin ise teknolojiyi sınırlı kullanması ve materyal güncellemesindeki yavaşlık, öğrenme deneyimini tek başına optimal kılmaya yetmemektedir.

Dolayısıyla en yüksek öğretim verimliliği; yerlilerin teknolojik yenilik ve etkileşim becerileriyle göçmenlerin analitik derinliği ve yüz yüze iletişim bilincinin harmanlanması ile sağlanabilir. Kurumların hibrit içerik geliştirme atölyeleri, ortak ders planlama protokolleri iki kuşakın eksiklerini giderip öğrenciler için hem etkileşimli hem de derinlemesine öğrenme ortamları yaratacaktır.

Görüşme verileri, ders hazırlığında kitaplar ve PowerPoint sunumlarının hâlen her iki kuşak için vazgeçilmez temel araçlar olduğunu göstermektedir. Bu temel araçlara destek olarak hem dijital yerliler hem de dijital göçmenler, öğrencinin dikkatini artırmak ve kavrayışı derinleştirmek amacıyla çeşitli dijital uygulamalara ve yapay zekâ tabanlı içerik üretim destek araçlarına başvurmaktadır. Uç örnekler, kuşak içindeki çeşitliliği de vurgulamaktadır. Bir dijital göçmen yalnızca basılı kitapları yeterli görürken, bir dijital yerli ise bilimsel güvenilirlik konusunda seçici davranarak yalnız uzman onaylı video / ses içeriklerini kullanmaktadır. Bu durum, öğretim materyali tasarımında geleneksel kaynak güvenilirliği ile dijital yeniliklerden yararlanma arasındaki denge arayışının kuşak ayrımından bağımsız bir şekilde sürdüğünü ortaya koymaktadır.

İki kuşakın da bilimsel çalışmalarını yürütürken dijital ekosistemde ortak bir çekirdek araç kümesi (Google Drive ve Zoom / Teams) paylaştığı ancak uzmanlaşma noktasında belirgin şekilde ayrıştığı görülmektedir. Bu ayrışmada katılımcıların farklı uzmanlık alanlarında ve farklı fakültelerde çalışıyor olması etkilidir. Dijital yerliler, kodlama odaklı ve görsel ağırlıklı üretim süreçlerine yönelerek Python / Jupyter, Google Colab, OriginPro, Adobe Creative Cloud ve GitHub Classroom gibi yaratıcı teknik araçları daha sık kullanmakta; kaynak yönetiminde Zoteroyu, paylaşımlı depolamada ise çoklu bulut hizmetini (Google Drive, Dropbox, OneDrive) tercih etmektedir. Dijital göçmenler not alma, yapılandırılmış dokümantasyon ve mühendislik uygulamalarında derinleşerek Evernote / Notion / GoodNotes, Mendeley, Slack, MATLAB, ANSYS ve WhatsApp'ı öne çıkarmaktadır. Depolama ve erişim / paylaşımında Google Drive ve iCloud; literatür taramada Google Scholar ve PubMed ortak paydadır. Grup içi çeşitlilik de mevcuttur. Örneğin bir göçmen yalnızca Zoom kullanırken, bazı yerliler Adobe veya kod tabanlı araçlara hâkim olmayan meslektaşlarından etkilenecek geleneksel yöntemlerde kalabilmektedir. Bu tablo, kurumların hibrid dijital altyapılar oluşturarak kuşaklar arası dijital uçurumu kapatma fırsatına işaret etmektedir.

Bulgular, dijital uygulama kullanımı söz konusu olduğunda akademik eğitim düzeyinin çoğu durumda kuşaklar arası iletişim engellerini hafiflettiğini gösterse de, dijital yetkinlik derinliği ve tercih edilen iletişim kanalları hâlâ çatışma alanları yaratmaktadır. Dijital yerliler hız, erişilebilirlik ve bulut tabanlı paylaşımı öncelerken; dijital göçmenler doğruluk teyidi, ayrıntılı analiz ve geleneksel kanallara (e posta, yüz yüze görüşme) yönelme eğilimindedir. Bu tercih farklılığı, özellikle bulut platformlarının etkin kullanımı, anlık mesajlaşma alışkanlıkları ve ölçüm değerlendirme süreçlerinde yanlış anlaşılmalara, eşgüdüm zorlukları ve güven sorunları doğurabilmektedir. Çatışmaları en aza indirmek için kurumların bilişim okuryazarlığını artıran atölyeler, ortak terminoloji kılavuzları ve hibrit iletişim protokolleri gibi köprüleyici mekanizmaları hayata geçirmesi kritik görünmektedir. Böylece dijital yerlilerin hız ve esnekliği, dijital göçmenlerin derinlikli analiz becerileriyle tamamlanarak akademik iş birliğinde sürdürülebilir bir uyum sağlanabilir.

Görüşmeler, sosyal medya platformlarının kuşaklar arası iletişimi hem ayrıştırıcı hem de köprüleyici biçimde etkilediğini ortaya koymaktadır. Dijital yerliler sosyal medya platformlarından Instagram ve TikTok'u, dijital göçmenler ise Facebook'u ağırlıklı kullandıkları için farklı alt kültürler ve diller geliştirmekte; algoritmalar bu ayrışmayı derinleştirerek değer yargılarında ve gündem değerlendirmelerinde kutuplaşmaya yol açmaktadır. Aynı platformu kullanan yerli göçmen ikililer bile kişiselleştirilmiş akışlar nedeniyle birbirinden tamamen farklı içeriklerle karşılaşmakta, bu da ortak referans zeminini zayıflatmaktadır. Dijital yerliler sosyal medyayı "doğal ve dinamik" bir iletişim alanı, dijital göçmenler ise

“ikincil ve amaç odaklı” bir kanal olarak görmektedir. Göçmenler temkinli paylaşım, mahremiyet ve resmî dil vurgusuyla daha kalıcı ilişkiler kurarken; yerliler esnek takip-bırak davranışları ve doğrulama yapmadan hızlı bilgi tüketimi nedeniyle güven sorunları yaşayabilmektedir. Yerlilerin sosyal medyada dolaşıma giren bilgi, haber ve yeniliklere hızla erişmesi, göçmenlerde “bilgi eksikliği” duygusu ve iletişim kopukluğu hissi yaratmaktadır. Buna karşılık göçmenler, doğrulama refleksi sayesinde kararlarına daha çok güvenirken, yerlilerin kontrolsüz bilgi akışı karar kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir. Sonuç olarak sosyal medyanın, dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenler arasında değer ve dil farklılaşmasını artırma potansiyeline sahip olduğu görülmüştür.

Görüşme bulguları, akademik kurumların dijital dönüşüm stratejilerinde ağırlıklı olarak dijital yerlilerin - özellikle de öğrenci kitlesinin - beklentilerine öncelik verilmesi gerektiği yönünde güçlü bir eğilim olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte bazı dijital göçmen katılımcılar, tek bir kuşağın taleplerine odaklanmanın yeterli olmayacağını bunun yerine, geleceğin akademik gereksinimlerine ve olası dijital yan etkilerin dengelenmesine odaklanılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu perspektife göre, dijital dönüşüm kararları disiplinler arası uzman ekiplerce tarafsız biçimde değerlendirilmeli, genç kuşağın dinamizmi ile dijitalin uzun vadeli etkileri arasındaki denge gözetilmelidir.

Katılımcıların verdiği cevaplar doğrultusunda, dijital yerliler ile dijital göçmenler arasındaki iletişim ve iş birliği gerilimlerinin teknolojiye uyum hızı ve iletişim kanalı tercihlerinden kaynaklandığı; buna karşın her iki grubun da yapıcı çözümler konusunda uzlaştığı söylenebilir. Katılımcı önerilerini ortak bir yol haritası etrafında özetlemek gerekirse;

- Kurumların öncelikle kendi araştırma-iletişim süreçlerindeki dijital gereksinimleri tanımlaması, ardından akademisyenlerin bilişim okuryazarlığı düzeyini ölçecek pratik envanterler uygulaması gerekmektedir. Böylece eğitim ve destek programları nokta atışı tasarlanabilir.
- Dijital göçmenler için bulut tabanlı yazılım kullanımı, çevrimiçi toplantı yönetimi, veri paylaşımı, aktarımı vb. konularında kısa, modüler ve uygulamalı kurslar düzenlenebilir. Dijital yerliler için resmî yazışma protokolleri, veri işleme, analiz etme, eleştirel düşünme, kaynak doğrulama vb. gibi konularda periyodik hizmet içi atölye programları düzenlenebilir.
- Teknoloji becerilerinin dijital yerliler tarafından, derin analiz ve iletişim deneyiminin göçmenler tarafından aktarılacağı, karşılıklı fayda temelli mentorluk eşleşmeleri çatışma yerine tamamlayıcı bir fayda sağlayabilir.
- E-posta, bulut paylaşımı, anlık mesajlaşmayı entegre eden kurumsal iletişim şablonları oluşturulabilir. Hangi durumda hangi kanalın kullanılacağı önceden netleştirilmelidir. Bu, yanlış anlaşılmalara ve zaman kaybını önlemede yardımcı olabilir.
- Akademik iletişimde karmaşık dijital araçlar yerine sadeleştirilmiş arayüzlerin teşvik edilmesi göçmenlerin teknolojiye adaptasyonunu hızlandırabilir.
- Eğitim ve mentorluk girişimlerinin etkililiği düzenli anket ve odak grup çalışmalarıyla izlenebilir, program içerikleri dinamik olarak güncellenebilir.

Bütüncül bir yaklaşım sunan bu strateji seti, kuşaklar arası farkları “uyum sorunu”ndan “karşılıklı zenginleşme” eksenine taşıyarak akademik üretkenliği ve iş birliğini sürdürülebilir biçimde güçlendirebilir.

Dijitalleşme sürecinde dijital yerli ve dijital göçmen akademisyenlerin akademik ortamdaki iletişimlerinde belli başlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu farklılıkların yaş faktörüyle ilişkisi olması yanında çoğunlukla bireysel çaba, öğrenme ve kendini geliştirme isteği, motivasyon gibi faktörlerle de ilişkisi bulunmaktadır. Zira dijital platformlardaki uygulamaları ve yapay zekâ araçlarını bir dijital yerliden çok daha iyi kullanabilen dijital göçmenlerin yanında bazı dijital yerlilerin de özellikle yapay zekâ ve ileri teknoloji uygulamaları konusunda destek alma ihtiyacı hissettikleri tespit edilmiştir.

Etik Beyan

“Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenler: Akademisyenlerin Dijitalleşme Sürecindeki İletişim Farklılıkları Üzerine Bir Araştırma” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Gerekli olan etik kurul izinleri Dicle Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu’nun 27.03.2025 tarih ve 898602 sayılı toplantısında alınmıştır.

Ethical Declaration

During the writing process of the study “*Digital Natives and Digital Immigrants: A Study on Communication Differences of Academicians in the Digitalization Process*” scientific rules, ethical and citation rules were followed. No falsification was made on the collected data and this study was not sent to any other academic publication medium for evaluation. In addition, permission was obtained from the Dicle University Social and Humanities Sciences Ethics Committee (Date: 27/03/2025 and meeting no: 898602) to conduct the research.

Araştırmaçların Katkı Oranı Beyanı

Yazarların çalışmadaki katkı oranları eşittir.

Statement of Contribution Rate of Researchers

The contribution rates of the authors in the study are equal.

Çatışma Beyanı

Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

Declaration of Conflict

There is no potential conflict of interest in the study.

Kaynakça

- Aydemir, D. (2023). Dijital Göçmen Öğretmenler, Dijital Yerli Öğrenciler ve Pandemi Döneminde Grafik Tasarım Alanındaki Temassız Eğitim Problemleri. *Asya Studies*, 7(24), 237-252. <https://doi.org/10.31455/asya.1227415>
- Aydın, G. A. (2023). Dijital Reklamcılık Ölçek Geliştirme Uygulaması: Dijital Yerli ve Dijital Göçmenlere Yönelik Bir Araştırma. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (42), 39-62. <https://doi.org/10.17829/turcom.1121774>
- Bennett, S., Maton, K., ve Kervin, L. (2008). The ‘digital natives’ debate: A critical review of the evidence. *British Journal of Educational Technology*, 39(5), 775-786.
- Boyd, D. (2014). *It's complicated: The social lives of networked teens*. Yale University Press.
- Çukurbaşı, B. ve İşman, A. (2014). Öğretmen adaylarının dijital yerli özelliklerinin incelenmesi (Bartın Üniversitesi örneği). *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(1), 28-54.
- Eşgi, N. (2013). Dijital yerli çocukların ve dijital göçmen ebeveynlerinin internet bağımlılığına ilişkin algılarının karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28-3), 181-194.
- Eyuboğlu, F. A. B. ve Yılmaz, F. G. K. (2018). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme tutumları, dijital yerli olma durumları ve teknoloji kabulü arasındaki ilişkinin birbirleri ile ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 4(1), 1-17.
- Kalsın, B. (2018). Yeni medya sözlüğü: "Terimler & kavramlar": İletişim teknolojileri & internet, internet gazeteciliği & yayıncılık, dijital pazarlama & reklamcılık, sosyal medya, veri: İngilizce-Türkçe. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Karabulut, B. (2015). Bilgi toplumu çağında dijital yerliler, göçmenler ve melezler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (21), 11-23.
- Kemiksiz, R. C. (2022). Kişisel veri güvenliği üzerine bir alan araştırması: dijital yerliler ve dijital göçmenlerin güvenlik algıları. *Maltepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 64-91.
- Kennedy, G., Judd, T., Churchward, A., Gray, K., ve Krause, K. (2008). First year students' experiences with technology: Are they really digital natives? *Australasian Journal of Educational Technology*, 24(1), 108-122. <https://doi.org/10.14742/ajet.1233>
- Kivunja, C. (2014). Theoretical perspectives of how digital natives learn. *International Journal of Higher Education*, 3(1), 94-109.
- Küçükkesmen, E., Şimşek, A., ve Türkoğlu, M. E. (2023). Dijital Yerli (Ler) Yönetici Adaylarının Sosyal Medya Bağımlılık Düzeyleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(2), 155-179.
- Oblinger, D. G., ve Oblinger, J. L. (2005). *Educating the net generation*. EDUCAUSE.
- Özgidem, M. Ç. H. (2013). Dijital Kültür Sürecinde Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Twitter Kullanım Davranışları Üzerine Bir Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2(1).
- Özhavzalı, M., ve Yaprak, N. (2019). Instagram Kullanma Alışkanlıklarının Dijital Yerliler Açısından Araştırılması: Kırıkkale Üniversitesi Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 7(2), 1034-1058. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.554703>
- Palfrey, J., ve Gasser, U. (2008). *Born digital: Understanding the first generation of digital natives*. Basic Books.
- Preznsky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants. *On the Horizon*, 9(5), 1-6.
- Preznsky, M. (2004). *The Emerging Online Life of the Digital Native: What they fo differently because of technology, and how they do it*. https://www.marcprenskey.com/writing/Preznsky-The_Emerging_Online_Life_of_the_Digital_Native-03.pdf

- Sarı, H., & Yüksel, D. L. (2023). "Dijital Yerli ve Dijital Göçmen" Aile Bireylerinin Sosyal Medya Kullanım Farkları. *Uluslararası Toplumsal Bilimler Dergisi*, 7(4), 175-192.
- Selwyn, N. (2009). The digital native—myth and reality. *Aslib Proceedings*, 61(4), 364-379.
- Tapscott, D. (2009). *Grown up digital: How the net generation is changing your world*. McGraw-Hill.
- Tekin, H. H., ve Tekin, H. (2006). Nitel Araştırma Yönteminin Bir Veri Toplama Tekniği Olarak Derinlemesine Görüşme. *İstanbul University Journal of Sociology*, 3(13), 101-116.
- Tombul, I. (2020). Argümantatif Yaklaşımla Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenleri Tartışmak. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi*, (14), 134-155.
- Uslu, E. (2024). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Göçmen, Dijital Yerli ve Dijital Melez Kavramlarına Yönelik Metaforik Algıları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (62),3356-3373. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1508550>

EXTENDED ABSTRACT

The concepts of "digital natives" and "digital immigrants" are important concepts introduced into the literature by Marc Prensky. This study was developed within the framework of these concepts, which are used to explain intergenerational differences in digital literacy. With the advent of the digital age, technological developments have progressed rapidly, leading to significant transformations in individuals' communication styles, learning habits, and methods of accessing information. In this study, the communication styles, technology usage, and digital tool preferences of digital natives and digital immigrants were examined, particularly in an academic setting. The aim was to reveal the communication differences between digital immigrants and digital natives, their causes and consequences, and the impact of these differences on academic activities. In this study, which thoroughly examines the communication practices between digital natives and digital immigrants working in higher education institutions, it is investigated which platforms or tools are preferred in academic communication and how intergenerational communication dynamics affect the efficiency of research and teaching activities. Within the scope of the study, a total of 24 academics, including 12 digital natives and 12 digital immigrants from different disciplines working at foundation and state universities in different cities of Turkey, were interviewed, and findings were obtained using in-depth interview technique, one of the qualitative research methods. Participants were asked 15 semi-structured questions aimed at understanding their digital communication experiences, learning and teaching practices, forms of access to information, digital tools they use, and problems they encounter in academic collaboration processes. The findings show that digital natives, as individuals who are familiar with technology from birth, use digital communication tools (WhatsApp, Slack, Zoom) more intensively and prefer fast and short visual-heavy messaging methods. Digital immigrants, on the other hand, adopt more traditional communication channels such as email and face-to-face meetings and prefer communication styles based on long, detailed explanations. It has been determined that such differences in the academic environment sometimes lead to compatibility issues and communication conflicts in academic collaboration. It has been determined that incompatibilities in communication channel preferences negatively affect information sharing and collaboration processes. One of the important findings of the study is that there are significant differences in the communication styles of digital natives and digital immigrants in academic environments. These differences were found to emerge in three main areas: 1. *Intercollegiate relations*, 2. *Academician-administrator interaction*, 3. *Academician-student communication*. In peer-to-peer relationships, digital natives mostly prefer fast, written communication on multiple platforms, while digital immigrants place more importance on face-to-face or traditional communication methods. In academic-administrator relations, differences in expectations regarding the use of digital tools and management approaches are noteworthy. Additionally, in academic-student communication, it has been determined that there are occasional incompatibilities between the technology-oriented learning tendencies of digital natives and the pedagogical approaches of digital immigrant academics. This situation directly affects both the teaching process and mutual interaction. Digital natives' emphasis on speed, flexibility, and visual elements in communication enables them to access information more easily, but it also leads to disadvantages such as superficial learning and a departure from formality in communication. On the other hand, digital immigrants are considered more competent in analyzing information in depth and critical thinking, but they struggle to adapt to digital tools, which can be seen as a weakness, especially in student-centered and technology-based teaching methods. One of the important findings of the study is that digital immigrant academics make intensive efforts to close the gaps in their use of technology. In particular, their academic competence facilitates their adaptation to technology and reduces the gap between them and digital natives. However, digital natives are still more active and productive in areas such as course material creation, digital content production, and the use of artificial intelligence applications. While digital natives embrace diversity and

innovation in acquiring knowledge, digital immigrants focus on questioning the accuracy of information and cross-checking. Both approaches have positive contributions to the academic knowledge production process, and it is recommended that these differences be evaluated in a complementary manner. In teaching processes, digital natives tend to acquire knowledge quickly but superficially, while digital immigrants tend to acquire knowledge more deeply. However, participants have stated that both approaches have advantages and that the combination of technological speed and analytical depth can provide ideal academic quality. In this context, it has been concluded that the strengths of both generations should be combined through digital literacy and source verification training. The study reveals that academic institutions should consider generational differences as opportunities for mutual enrichment rather than areas of conflict when developing their digitalization strategies. Mentoring programs, training, and common communication protocols that combine the technology use of digital natives with the in-depth analysis and communication skills of digital immigrants will increase sustainable collaboration and productivity in the academic environment. In addition, implementing practical training programs to measure and support digital competencies will reduce problems in communication and collaboration processes and make digital transformation more effective. In conclusion, this study reveals the differences in communication practices, forms of access to information, and teaching strategies among digital native and digital immigrant academics working in academic environments and offers solutions on how to manage these differences. The development of applications based on intergenerational cooperation and mutual understanding in the digital transformation process is extremely important in terms of increasing academic productivity. This study is expected to make important contributions to future research in the fields of media and communication studies, educational technologies, and digital culture.